

UNIVERZITET U TUZLI
Filozofski fakultet
Broj: 02/5-3043.14/16
Tuzla, 30.03.2016. godine

Na osnovu člana 125. stav (1) tačka a) Statuta Univerziteta u Tuzli (drugi prečišćeni tekst) Naučno-nastavno vijeće Filozofskog fakulteta u Tuzli na sjednici održanoj 30.03.2016. godine utvrdilo je sljedeći

Prijedlog

I

Utvrđuje se prijedlog studijskog programa Historija Bosne i Hercegovine, usklađenog sa Mišljenjem vijeća grupacija društvenih nauka broj 10/1-5-1366-3/16 od 04.03.2016. godine, koji će se primjenjivati od akademske 2016/17. godine.

II

Sastavni dio ovog prijedloga su studijski programi.

III

Prijedlog se upućuje Senatu Univerziteta na dalje postupanje.

Dostaviti:

- Senatu Univerziteta
- Ured za nastavu i studentska pitanja
- Vijeću grupacija društvenih nauka
- NNV

DEKANICA

Dr. sc. Nihada Delibegović Džanić, docent

UNIVERZITET U TUZLI

FILOZOFSKI FAKULTET

II CIKLUS STUDIJA

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
za akademsku 2016/2017. godinu

STUDIJSKI PROGRAM:

HISTORIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Tuzla, 2016. godine

Priručnik za kvalifikaciju

Naziv fakulteta	Filozofski fakultet
Naziv programa	Historija Bosne i Hercegovine
Akademski stepen	Master struke (MA)
Stečeno zvanje	Magistar historije
Naučno polje	Društvene nauke
Studijski ciklus	Drugi ciklus
Jezik na kojem se studira	Zvanični jezici u Bosni i Hercegovini
Procijenjeno trajanje studija	1 godina
Vođa programa	dr. sc. Izet Šabotić, vanr. prof.
Kontakt informacije	sabota_tuzla@hotmail.com
Internet	www.historija.ff.untz.ba

1. Uvod u disciplinu i kvalifikaciju

Historijska nauka igra važnu ulogu u razvoju društvene svijesti i stvaranju pretpostavki za humanije odnose u državi. Utvrđujući činjenice o minulim događajima, ona pomaže uklanjanju mitova, stereotipa i prerasuda te doprinosi stabilnosti i razvoju jedne zajednice, društva i države. U zemljama zapadnog Balkana historija je neraskidivo vezana za kolektivne obrasce doživljaja, poimanja i razumijevanja kako prošlosti tako i sadašnjosti, vidno utiče na odnose među narodima i državama, na perspektivu života sa drugim i drugačijim, što stavlja dodatni naglasak na važnost ulaganja u nepristrasnu, vjerodostojnu i deideologiziranu historiografiju kao bitan faktor izgradnje društva rasterećenog negativnog naslijeđa prošlosti i okrenutog budućnosti i novim mogućnostima dolazećih naraštaja.

Studijski program „Historija Bosne i Hercegovine“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli daje mogućnost svojim polaznicima da se, temeljem relevantnih saznanja do kojih je historijska nauka doprla, uključujući najrecentnija znanja, usredsrede na izučavanje cjelokupne bosanskohercegovačke historije, od najstarijih vremena do danas, kako bi bili kompetentni nastavnici, profesori, predavači te općenito tumači i prenositelji istine o Bosni i Hercegovini, o njenim građanima i narodima, o njenoj kulturi i tradiciji, osposobljeni da odgovore izazovima epohe u kojoj globalna dostupnost informacija pomaže prenošenju činjenica, ali i širenju različitih dezinformacija, proizvoljnosti i iskrivljenih pogleda na događaje i ličnosti iz starije i novije prošlosti.

Polaznici studijskog programa „Historija Bosne i Hercegovine“ imali bi mogućnost sagledati bosanskohercegovačku historiju u totalitetu njene pojavnosti fokusirajući se konkretnije na određeno razdoblje i temu kroz odabrani završni magistarski rad. Glavni predmetni okvir studijskog programa obuhvata bitne tokove izgradnje i afirmacije bosanskohercegovačke narodnosne, kulturne, političke i državno-pravne posebnosti i samobitnosti. Nakon studija novi magistri historije će biti kvalificirani da kao nastavnici, profesori i predavači, svuda gdje budu radili i djelovali, koristeći se stečenim znanjima i iskustvom sa ovog master studija, kontinuirano doprinose prenošenju postojećih i dopiranjima do novih istina o Bosni i Hercegovini te izgradnji humanijeg i prosperitetnijeg društva u našoj zemlji.

2. Razlozi za pokretanje II ciklusa

Razlog za pokretanje ovog studija jeste u činjenici da se, ponajprije, obrazuju kadrovi za izvođenje nastave u osnovnim i srednjim školama, visokoškolskim ustanovama, kao i da

provode naučna istraživanja u naučnim institucijama. Nakon deceniju i po uspješnog funkcionisanja Odsjeka za historiju stvorena je kritična masa uspješnih i afirmisanih historičara, koju kao takvu treba i dalje obrazovati i razvijati – za potrebe rada u osnovnim i srednjim školama, za arhivsku i muzejsku djelatnost, za historijske institute i zavode, za zaštitu spomenika i čuvanje historijskog nasljeđa, za rad u medijima, kao i za mnoga druga područja, gdje postoje potrebe za takvim profilom stručnjaka.

Ovaj studijski program, koji obuhvata cjelokupnu bosanskohercegovačku historiju, uz konkretizaciju istraživanja jednog određenog segmenta te historije, omogućava kako opće tako i partikularno akademsko znanje potrebno za dinamičnu i uspješnu karijeru iz područja historije Bosne i Hercegovine. Master studij – Historija Bosne i Hercegovine – ima prohodnost u zemljama Evropske unije. Studijski program ima sve preduslove za međunarodnu reputaciju, gdje je natjecanje za mjesto upisa veoma konkurentno.

U današnjem vremenu globalizacije i izrazite društvene dinamike svjedoci smo velikog utjecaja kojeg pojmovi i predstave o historijskim zbivanjima imaju na postojeće strukture društva i javnog života, kolektivnu svijest zajednice, uključujući političke elite i akademske krugove. Kroz ovaj program, historičari će se specijalizirati za istraživanje, obrađivanje i pravilno prezentiranje historijskih činjenica vezanih za historiju Bosne i Hercegovine. Na taj način će biti u stanju dati doprinos objektivnom i valjanom tumačenju prošlosti bosanskohercegovačkih prostora koje je od velike važnosti za humanizaciju društvenih odnosa u Bosni i Hercegovini, regionu i Evropi.

3. Ciljevi studijskog programa

Cilj je ovog studija da obrazuje i osposobi historičare za one oblasti savremenog društva gdje postoje realne potrebe za njihovim radom i doprinosom, kako za daljnji razvitak Bosne i Hercegovine tako i za prosperitet međunarodne zajednice i savremenog svijeta u cjelini. Ovim studijem omogućit će se školovanje značajnog broja visokoobrazovanog kadra za potrebe: - nastave historije u Bosni i Hercegovini; - naučnog razvoja na polju historiografije; i – rada na polju javne, kulturne i administrativne djelatnosti. Dio magistara historije zasigurno će pronaći radno mjesto i u privatnom sektoru, naročito u novinarstvu, izdavaštvu, turizmu, kao i na poslovima kuturnog menadžmenta. Istovremeno, snažnije će povezati historičare u Bosni i Hercegovini i svijetu. Osim toga, dolaze u poziciju za uspostavljanje veza i s brojnim drugim sličnim profilima.

Master studij historije – II ciklus, usaglašen je sa Kantonalnim Zakonom o visokom obrazovanju, Bolonjskom deklaracijom i ostalim zakonskim aktima vezanim za nauku i visoko obrazovanje.

4. Rezultati obavljene javne rasprave

Na Filozofskom fakultetu u Tuzli obavljena je 22. februara 2016. godine javna rasprava o prijedlogu novog studijskog programa II ciklusa pod nazivom „Historija Bosne i Hercegovine“ na kojoj su učestvovali studenti, profesori historije, zaposlenici Arhiva Tuzlanskog kantona i drugi zainteresirani građani. Ukupno su bila 32 prisutna učesnika. Prisutnima su predstavnici Odsjeka za historiju izložili osnovne razloge i očekivane rezultate pokretanja novog studijskog programa. Nakon sprovedene rasprave potvrđena je opravdanost i data je podrška predloženom novom studijskom programu, uz izraženu nadu da će dotični program pomoći budućim magistrima historije da postanu konkurentni na tržištu rada, kvalitetno prenose usvojena znanja novim generacijama i generalno doprinose humanizaciji društva u Bosni i Hercegovini.

5. Ishodi učenja ukupne kvalifikacije

Nakon završenog studijskog programa II ciklusa studija historije kandidati će biti osposobljeni: - da samostalno rade na istraživanjima; - da samostalno obrađuju historijsku građu; - da samostalno prezentiraju historijske činjenice iz domena historije Bosne i Hercegovine; - da kritički, pravilno i objektivno prosuđuju o pojedinim događajima i ličnostima; - da postupaju prema etičkim načelima struke; - da imaju pozitivan stav o cjeloživotnom učenju i razvoju stručnih kompetencija; i - da se i dalje bave naučno-istraživačkim radom iz područja bosanskohercegovačke historije.

Kandidati sa završenim II ciklusom studija - master struke/historije imat će mogućnost da se uposle: - u osnovnim i srednjim školama kao nastavnici historije; - na fakultetima i historijskim institututima kao mladi istraživači i naučnici; - u muzejima kao kustosi i istraživači; - u arhivima; - u centrima kulture; - u diplomaciji.

6. Struktura studijskog programa

Studij II ciklusa studijskog programa – Historija Bosne i Hercegovine je jednogodišnji studij koji se realizuje u dva semestra, pri čemu svaki semestar ima po 15 nastavnih sedmica. Vrednuje se sa 60 ECTS bodova, tako da u zbiru sa I ciklusom nosi 300 ECTS bodova. Studijski program se sastoji iz 5 predmeta. Predmeti su osmišljeni na način da studentima omoguće nadogradnju znanja i vještina stečenih na studiju I ciklusa. Predmeti su dizajnirani tako da daju identitet kvalifikaciji. Svrha ovih predmeta je da se studentima pruže nove praktične i neophodne specijalističke vještine. U ovim predmetima naglasak se stavlja na timski rad, praktične vještine, sposobnost nezavisnog rada, itd. Četiri predmeta se izučavaju tokom prvog, a jedan tokom drugog semestra. Predmeti su osmišljeni da se studentima omogući sticanje novih znanja i spoznaja iz područja historije Bosne i Hercegovine, kao i regionalne i opće historije, a u skladu sa njihovim interesima i afinitetima. Studij II ciklusa završava se polaganjem svih predmeta, te izradom i javnom odbranom završnog rada koji se vrednuje sa 22 ECTS boda.

6.1. Spisak predmeta

Spisak predmeta

1. Metodologija historijskih istraživanja sa osnovama historiografije Bosne i Hercegovine
2. Korijeni Bosne i bosanskog društva
3. Državnost srednjovjekovne Bosne
4. Bosne i Hercegovine u Novom vijeku (1463-1878): kontinuitet identiteta i posebnosti (državnosti)
5. Identitet i državnost Bosne i Hercegovine u savremenom dobu (1878-2000)

6.2. Informacije o rasporedu predmeta

I semestar

Kod predmeta	Naziv predmeta	Kontakt sati		ECTS
		P	V	

SSVCO1	Metodologija historijskih istraživanja sa osnovama historiografije Bosne i Hercegovine	3	1	8
SSVCO2	Korijeni Bosne i bosanskog društva	2	2	7
SSVCO3	Državnost srednjovjekovne Bosne	2	2	7
SSVCO4	Bosna i Hercegovina u Novom vijeku (1463-1878): kontinuitet identiteta i posebnosti (državnosti)	2	2	8
UKUPNO		9	7	30

II semestar

Kod predmeta	Naziv predmeta	Kontakt sati		ECTS
		P	V	
SSVCO5	Identitet i državnost Bosne i Hercegovine u savremenom dobu (1878-2000)	3	1	8
	Završni rad			22
UKUPNO		3	1	30

7. Uslovi za upis na studijski program

Upis na studij vrši se na osnovu javnog konkursa kojeg raspisuje i njegov sadržaj utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli, na prijedlog Naučno-nastavnog vijeća Filozofskog fakulteta. Pravo upisa na II ciklus studijskog programa historije – usmjerenje Historija Bosne i Hercegovine imaju kandidati koji su završili dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS bodova koji su stekli zvanje:

- Bachelor historije
- Diplomirani profesor historije
- Diplomirani profesor historije-geografije

Pravo upisa na II ciklus studijskog programa historije – usmjerenje Historija Bosne i Hercegovine imaju i kandidati koji su završili istorodni studij I ciklusa na drugim Univerzitetima u Bosni i Hercegovini u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS bodova iz oblasti historije.

Strani državljani i osobe bez državljanstva prvo su obavezni polagati razliku - nacionalnu

grupu predmeta. Sve drugo im se priznaje za upis na II ciklus studija.

Maksimalan broj studenata za upis je 40, a minimalan 7.

U slučaju da se na raspisani Konkurs prijavi veći broj kandidata upis se vrši na temelju rang liste kandidata koja se formira na osnovu prosječne ocjene ostvarene na prethodnom ciklusu studija.

7.1. Uslovi upisa u naredni semestar

Prisustvo svim vidovima nastave, za redovne studente je obavezno i o njemu se vodi evidencija na osnovu koje student, po odslušanom semestru dobija potpis od predmetnog nastavnika. Student može upisati naredni semestar nakon izvršenih obaveza iz prethodnog semestra po osnovu prisustva na predavanjima/vježbama, što dokazuje ovjerenim semestrom u Studentskoj službi Fakulteta. Student koji nije izvršio predviđene obaveze iz upisanih predmeta mora te predmete ponovo upisati u narednoj akademskoj godini.

8. Izjava o metodama podučavanja i učenja

Metode podučavanja i učenja su osmišljene tako da podstiču studente na nezavisan i grupni rad. Osnovne metode podučavanja i učenja su:

- predavanja
- auditorne vježbe
- seminarski radovi
- diskusije
- grupni rad
- konsultacije

9. Objašnjenje o provjeri znanja

Znanje studenata provjerava se i ocjenjuje kontinuirano tokom semestra. Pri tome se vrednuje prisutnost i aktivno sudjelovanje u nastavi i vježbama, priprema i prezentacija individualnog i grupnog seminarskog rada, međuispiti i završni ispit. Metode provjere znanja su osmišljene tako da odgovaraju očekivanim ishodima učenja. Koristit će se slijedeće metode provjere znanja:

- usmena,
- pismena,
- izlaganja i prezentacije.

Rezultati provjere znanja su dostupni i transparentni studentu tokom cijelog semestra.

Preciznije metode provjere znanja date su u opisima predmeta.

10. Generički kriteriji provjere znanja

Ovi kriteriji provjere znanja su generički i primjenjuju se na sve predmete. Konačni uspjeh studenta za određeni predmet, u određenom semestru, izražava se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom, kako slijedi:

Broj o	Opisno	Slovn o	Opis	Bodo vi
10	odličan	A	Pregledani rad je primjieran i pruža jasan dokaz	94-

			potpunog usvajanja znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene na visok način.	100
9	izvanredan	B	Pregledani rad je odličan i pruža dokaz sveobuhvatnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene, a da su mnoge zadovoljene na visok način.	84-93
8	vrlo dobar	C	Pregledani rad je dobar i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljen , a da su mnoge više nego zadovoljene.	74-83
7	dobar	D	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene.	64-73
6	dovoljan	E	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz minimalnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da je većina ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljena.	54-63
5	ne zadovoljava	F	Pregledani rad je neprihvatljiv i pruža malo dokaza o znanju, razumijevanju i/ili vještinama koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi pokazuju da je vrlo malo, ili nimalo, ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljeno.	0-53

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 poena, te se utvrđuje prema slijedećoj skali bodovanja:

Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno
Prisutnost na predavanjima	5	50
Prisutnost na vježbama	5	
Aktivnost studenta	10	
Seminarski rad	10	
Mini testovi	20	
Završni ispit	25-50	50

11. Izrada završnog rada

Studenti drugog ciklusa studija u trajanju od jedne godine imaju pravo na odobrenje teme za izradu završnog magistarskog rada nakon odslušanog prvog semestra, a najkasnije do kraja ljetnog semestra. Studenti drugog ciklusa studija mogu podnijeti prijavu NNV-u/UNV-u za odobrenje teme za izradu završnog magistarskog rada i provoditi postupak u skladu sa

Pravilnikom o studijima. Prijedlog teme za izradu završnog rada treba da sadrži kratku razradu teme, sa naznakom ciljeva istraživanja, korištenih metoda i očekivanih rezultata. U zahtjevu za odobrenje teme završnog magistarskog rada studenti prilažu i pismenu saglasnost nastavnika koji je predložio temu.

Završni magistarski rad se može predati na ocjenu i dalji postupak nakon položenih svih ispita i izvršenih svih drugih obaveza predviđenih studijskim programom i opštim aktima nadležnih organa Univerziteta. Postupak odobrenja teme, izrade i odbrane završnog magistarskog rada provodi se na način i u postupku utvrđenom Pravilnikom o završnom magistarskom radu na drugom ciklusu studija Univerziteta. Studij drugog ciklusa završava se polaganjem svih ispita, te izradom i javnom odbranom završnog magistarskog rada, u skladu sa studijskim programom.

12. Resursi učenja

Za potrebe pripremanja ispita i izradu završnog rada studentima je na raspolaganju biblioteka Filozofskog fakulteta u Tuzli, uključujući i relevantne baze podataka, kao i druge bibliotečke i arhivske ustanove, te resursi koje posjeduju predmetni nastavnici, saradnici i potencijalni mentori. Osigurat će se kontakt i konsultacije sa nastavnicima i saradnicima, kao bitan izvor učenja i praktičnog rada.

13. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa

Prelazak s drugih studijskih programa moguć je samo sa istorodnih studijskih programa. Odluku o priznavanju položenih ispita i prelasku sa drugih istorodnih studijskih programa donosi Naučno-nastavno vijeće fakulteta.

14. Opis predmeta

Puni naziv predmeta	Metodologija historijskih istraživanja sa osnovama historiografije Bosne i Hercegovine
Šifra predmeta	SSVCO1
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS
Trajanje	jedan semestar
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Filozofski fakultet
Nositelj predmeta	dr. sc. Sead Selimović, van. prof.
E-mail	sead.selimovic@untz.ba
Izvoditelji predavanja	dr. sc. Sead Selimović, van. prof. dr. sc. Senaid Hadžić, vanr. prof. dr. sc. Izet Šabotić, van. prof. dr. sc. Adnan Jahić, van. prof.
Asistent	Mr. sc. Alen Salihović, viši asistent
Web stranica	historija.ff.untz.ba
Status predmeta	Obavezan
Uslovi	Nema
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija

Aktivnost koja se ocjenjuje	Aktivnost na predavanjima 5% Aktivnost na vježbama 5% Zadace 10% Seminarski rad 10% Pismeni testovi: - test sredinom semestra 10% - test na kraju semestra 10% Završni ispit (pristupni rad i usmeni): 50%
Datum ovjere	
Ciljevi predmeta	Osposobiti studente za primjenu adekvatne metodologije naučnog istraživanja u oblasti novog vijeka i savremenog doba, te za pisanje stručnih i naučnih radova. Osposobiti studente da koriste relevantnu izvornu građu i historijske izvore za istraživanja.
Ishodi učenja	Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da: <ul style="list-style-type: none"> – Primjene adekvatnu metodologiju u naučnim istraživanjima; – Koriste objektivne metode za prikupljanje i obradu podataka kojim se istražuju i objašnjavaju pojedini događaji i historijske ličnosti; – Samostalno osmisle i provedu istraživanje iz područja novog vijeka i savremenog doba i da izvode zaključke; – Napišu i objave različite radove sa svim metodološkim uzusima;
Indikativni sadržaj predmeta	Pojam nauke i naučnoistraživačkog rada; Osnovni oblici naučne spoznaje; Klasifikacija nauka; Opća obilježja naučnog pristupa u historiji novog vijeka i savremenog doba; Odnos naučne metode i metodologije; Faze procesa naučnog istraživanja (izbor i definisanje predmeta istraživanja, određivanje ciljeva istraživanja, postavljanje hipoteza, izrada projekta istraživanja, prikupljanje i obrada podataka, naučno tumačenje i interpretacija podataka, izvještaj o rezultatima istraživanja); Metode naučnog istraživanja: prikupljanje izvorne građe; obrada prikupljenih podataka; klasifikacija podataka; kompariranje podataka; grupisanje podataka; Pisanje naučnog i stručnog djela (knjiga, monografija, udžbenik, članak); Dokumentacijska osnova rukopisa; Vrste publikacija; Primarne i sekundarne publikacije; Članci u časopisu; Struktura naučnog članka, masterskog rada i doktorske disertacije; Način citiranja i pisanje referenci; Objavljivanje naučnih radova.
Metode učenja	Najznačnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz korištenje tehnike aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata;

	<ul style="list-style-type: none"> – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>U osmoj sedmici semestra studenti pismeno polažu test, koji obuhvata do tada pređeno gradivo. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom kolokviju može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu drugi test, koji obuhvata pređeno gradivo iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom kolokviju može ostvariti maksimalno 10 bodova. Završni ispit obuhvata pisanje pristupnog rada i usmeni. Pozitivno ocijenjen pristupni rad je uslov za izlazak na usmeni ispit. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja iz gradiva obuhvaćenog nastavnim programom. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda, od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burke P. Istorija i društvene nauke, Beograd 2002. ▪ Markić B. Metodologija društvenih znanosti: metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Mostar, 2006., ▪ Hunt L. Nova kulturna historija, Zagreb 2001. ▪ Fogel R.W.- Elton G.R., Kojim putem do prošlosti? Dva pogleda na povijest, Zagreb 2002. ▪ Mirjana Gross, <i>Suvremena historiografija</i>, Zagreb 1996 ▪ Andrej Mitrović, <i>Klio pred iskušenjima i raspravljanja sa Klio</i>, Beograd 2001. ▪ Đuro Šušnjić, <i>Metodologija nauke, kritika nauke</i>, Beograd 1999. ▪ Naučni skup „Historiografija o Bosni i Hercegovini“ Sarajevo 2000.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Internet web reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Korijeni Bosne i bosanskog društva
Šifra predmeta	SSVCO2
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus
Bodovna vrijednost ECTS	7 ECTS
Trajanje	jedan semestar
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Filozofski fakultet
Nositelj predmeta	dr. sc. Bego Omerčević, van. prof;

	Supredavač: prof. dr Enver Imamović, emeritus																
E-mail	bego.omercevic@untz.ba																
Asistent	Mr. Mersiha Imamović, viši asistent																
Web stranica	historija.ff.untz.ba																
Status predmeta	Obavezan																
Uslovi	Nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Datum ovjere																	
Ciljevi predmeta	<p>Osposobiti studente:</p> <ul style="list-style-type: none"> -da razumiju posebnost Bosne, najprije u geografskom pogledu koja je predstavljala most između jadranskog i srednjoevropskog bazena; - da spoznaju životne uslove za naseljenost Bosne od paleolita do pada Zapadnog Rimskog carstva 476.god., odnosno do VII stoljeća; - da spoznaju društveno-ekonomske i kulturne prilike i njihov razvoj u paleolitu i mezolitu; - da spoznaju neolitsku revoluciju i njene refleksije na tadašnje bosansko društvo; - da spoznaju značaj pojave metala i njegov utjecaj na diferencijaciju u društvu; -da spoznaju značaj istaknutih ilirskih plemena (Autarijata, Ardijejaca, Dalmata, Desidijata, Daorsa, Mezeja, Breuka) na tlu Bosne; - da spoznaju međuplemenske političke, društvene, privredne i kulturne odnose; - da spoznaju ilirske korijene imena Bosna; - da spoznaju rezultate i posljedice pokoravanja današnje Bosne od strane Rimske države 9.god.n.e; - da spoznaju uspostavljanje rimske vlasti na tlu današnje Bosne i Hercegovine; - da spoznaju društvenu strukturu na prostoru današnje Bosne u rimsko doba; - da spoznaju političko-privredne prilike na tlu današnje Bosne u rimsko doba; - da spoznaju kulturni i duhovni razvoj društva u rimsko doba, - da spoznaju slabljenje i pad zapadnog Rimskog carstva i njegove refleksije na prostor današnje Bosne i njeno društvo; - da spoznaju političke, privredne, društvene i kulturne 																

	<p>prilike na tlu današnje Bosne u vrijeme prodora barbarskih plemena;</p> <ul style="list-style-type: none"> - da spoznaju proces nastanjivanja Slavena na tlo današnje Bosne i njihov odnos prema zatečenom stanovništvu.
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravilno rasuđivati i procjenjivati političko-društvene i privredno-kulturne tokove; – Komparirati događaje koji su utjecali na promjene u društvu, počevši od paleolitskog čovjeka do VII stoljeća; – Donositi zaključke kao svoje naučne stavove.
Indikativni sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, predmet i izvori za proučavanje prahistorije i historije antičkog doba na tlu današnje Bosne - Odnos arheologije i historije i pomoćne arheološke i historijske nauke; - Bosanskohercegovačka antička historiografija; - Geografski položaj današnje Bosne i njeni prirodni resursi; - Život u kamenom dobu; - Život u metalnom dobu; - Rimsko osvajanje današnje Bosne; Promjene na Prostoru Bosne u vrijeme rimske uprave: privreda, politika, društvo i kultura; - Prilike na prostoru današnje Bosne od 476-614.godine
Metode učenja	<p>Najznačanije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu drugi test koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko</p>

	student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ancient Europe 8000 BC - AD 1000. Encyclopedia of the Barbarian World</i>, vol. I - <i>The Mesolithic to Copper Age (c. 8000-2000 BC)</i>, 2004. - <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i>, tom I, II, III, Sarajevo 1888. - I. Bojanovski, <i>Bosna i Hercegovina u antičko doba</i>, Sarajevo 1988. - Grupa autora, <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo 1984. - I. Hawkes, <i>Praistorija</i>, u ediciji: <i>Historija čovječanstva</i>, tom I, Zagreb 1966. - E. Imamović, <i>Antički kulturni i votivni spomenici na području Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo 1977. - E. Imamović, <i>Korijeni Bosne i bosanstva</i>, Sarajevo 1995. - E. Imamović, <i>Historija bosanske vojske</i>, Sarajevo 1999. - J. Neustupni, <i>Praistorija čovječanstva</i>, Sarajevo 1960. - G. Novak, <i>Prošlost Dalmacije</i>, Zagreb 1944 - B. Omerčević, <i>Arheologija</i>, Tuzla 1995. - B. Omerčević, <i>Bosna i Hercegovina u vrijeme kasne antike</i>, Tuzla 2010. □ - E. Pašalić, <i>Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo 1960. - <i>Praistorija jugoslavenskih zemalja</i>, tom I - <i>Paleolit i mezolit</i> i tom II – <i>Neolit</i>, Sarajevo 1979. - A. Škegro, <i>Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije</i>, Zagreb 1999.
Dodatna literatura	▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Internet reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Državnost srednjovjekovne Bosne
Šifra predmeta	SSVCO3
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus
Bodovna vrijednost ECTS	7 ECTS
Trajanje	jedan semestar
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Filozofski fakultet
Nositelj predmeta	dr. sc. Midhat Spahić, doc;

	Supredavač: dr. sc. Adnan Velagić, van. prof.																
E-mail	spahic.midhat@gmail.com																
Izvoditelj predavanja	dr. sc. Midhat Spahić, doc																
Asistent	Mr. Mersiha Imamović, viši asistent																
Web stranica	historija.ff.untz.ba																
Status predmeta	Obavezan																
Uslovi	Nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Datum ovjere																	
Ciljevi predmeta	Osposobiti studente da razumiju realitete i tokove afirmacije identiteta i državnosti u srednjem vijeku od nastanka prvih sklavinija, prvobitnog širenja teritorije Bosne i odnosa sa Ugarskom kroz pitanje državnog statusa Bosne. U tom kontekstu, omogućiti studentima da prepoznaju kontekst, povode i uzroke političko-društvenih, socio-ekonomskih kretanja i promjena u Bosni u periodu od X do sredine XV stoljeća.																
Ishodi učenja	Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> – naučno utemeljeno prosuđivati i sagledavati razvoj i afirmaciju državnosti Bosne i Hercegovine u srednjem vijeku – tumačiti i povezivati relevantne činjenice iz historije srednjovjekovne Bosne – poimati historijsku podlogu srednjovjekovnih političkih i društvenih realiteta u Bosni i Hercegovini. 																
Indikativni sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Historiografija o srednjovjekovnoj Bosni. Stepen obrađenosti, uticaj historiografija na pitanje postanka i razvoja državnosti Bosne - Posebnosti bosanske ranosrednjovjekovne historije s obzirom na pojavu imena i prostor. - Zapadni i istočni uticaji u Bosni u društvenom vjerskom i kulturnom životu. - Državnost Bosne kroz odnose prema bizantskoj i ugarskoj politici, otvaranje Bosne dubrovačkim trgovcima, dualističko učenje i pokušaji njezina suzbijanja. Bosna i odnosi sa bibriskim knezovima. - Osamostaljivanje Bosne nakon pada Mladena II - Odnosi sa Ugarskom, teritorijalno širenje, privredni razvoj Bosne - Kraljevi srednjovjekovne Bosne, odnosi s vlastelom, 																

	<p>s Ugarskom, prilike u susjedstvu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unutrašnje prilike u periodu jačanja bosanske državnosti. - Pitanje bosanske državnosti u vrijeme unutrašnjih nemira i dolaska Osmanlija
Metode učenja	<p>Najznačanije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Anto Babić, Diplomatska služba u srednjovjekovnoj Bosni, drugo izdanje, Sarajevo 1995. • Sima Ćirković, Istorija srednjovekovne bosanske države, Beograd 1964. • Sima Ćirković, Rabotnici, vojnici, duhovnici, Beograd 1997. • Sima Ćirković, Herceg Stefan Vukčić – Kosača i njegovo doba, Beograd 1964. • Vladimir Ćorović, Historija Bosne, (reprint izdanje), Banja Luka – Beograd 1999. • Mihailo Dinić, Državni sabor srednjovekovne Bosne, Beograd 1955. • Enver Imamović, Korijeni Bosne i bosanstva, Sarajevo 1995.

	<ul style="list-style-type: none"> • Desanka Kojić – Kovačević, Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države, Sarajevo 1978. • Nada Klaić, Srednjovjekovna Bosna – politički položaj bosanskih vladara do Tvrtkove krunidbe (1377.g.), Zagreb 1994 • Povijest Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do 1463 (1991). Sarajevo.
Dodatna literatura	▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Internet web reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Bosna i Hercegovina u Novom vijeku (1463-1878): kontinuitet identiteta i posebnosti (državnosti)																
Šifra predmeta	SSVCO4																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus																
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Filozofski fakultet																
Nositelj predmeta	dr. sc. Senaid Hadžić, vanr. prof. Supredavač: dr. sc. Izet Šabotić, van. prof.																
E-mail	senaid.hadzic@untz.ba																
Asistent	Mr. sc. Alen Salihović, viši asistent																
Web stranica	historija.ff.untz.ba																
Status predmeta	Obavezan																
Uslovi	Nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Datum ovjere																	
Ciljevi predmeta	Upoznati studente II ciklusa studja sa: podjelom historije Osmanskog carstva i Bosne i Hercegovine u novom vijeku, evolutivni put kroz koji je prošla Bosna i Hercegovina u vrijeme osmanske uprave, historijskim činjenicama o prošlosti Osmanskog carstva i Bosne i Hercegovine u novom vijeku, značajem Osmanskog carstva, mjestom i ulogom koju je Carstvo imalo kada je u pitanju prostor Bosne i Hercegovine, religiju, kulturu, migraciona kretanja, društvene odnose, osvajanje ovih																

	<p>prostora, privredne prilike, civilizacijske tokove, periodizacijom historije Bosne i Hercegovine u 19. stoljeću, mjestom i ulogom koju su imale susjedne zemlje i Osmansko carstvo kada je u pitanju prostor Bosne i Hercegovine, javljanje ideje o nezavisnosti, nacionalni i socijalni pokreti, da upoznaju religiju, kulturu, migraciona kretanja, društvene odnose, privredne prilike, civilizacijske tokove, kraj osmanske vlasti, pripremu za otpor okupaciji i okupacija Bosne i Hercegovine od strane austrougarske monarhije</p>
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravilno rasuđivati i procjenjivati zbivanja iz ovog historijskog perioda; – Međusobno komparirati određene događaje; – Izvoditi zaključke kao svoje naučne stavove.
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Osmansko-bosanski odnosi od druge polovine 14. stoljeća do gubitka srednjovjekovne bosanske samostalnosti (1463)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Političke prilike</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Uspostavljanje osmanske vlasti na tlu Bosne i Hercegovine 2. <u>Teritorijalni okvir</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bosanski sandžak i njegovo teritorijalno širenje ✓ Osnivanje i upravna podjela Bosanskog ejaleta 3. <u>Duhovni život</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Proces prihvatanja islama, pravoslavlje, katoličanstvo, Jevreji 4. <u>Sudbonosni historijski događaji</u> 1463., 1580., 1592., 1645.-1669., 1683.-1699., 1714.-1718., 1737.-1739., 1788.-1791., 1831.-1832., 1850.-1851., 1861.-1869., 1875.-1878. 5. <u>Privredne prilike</u> <ul style="list-style-type: none"> - Timarsko spahijski sistem - Razvoj trgovine i zanatstva - Uticaj čivčijskih odnosa na stanje u agraru 6. <u>Kultura i civilizacija</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kontinuitet življenja: Materijalna kultura (arhitektura-urbanizacija, sakralne zgrade, profane zgrade) ✓ Kontinuitet znanja: Duhovna kultura (književnost: arapska, perzijska osmanska, prozni pisci, pjesnici, biblioteke) Umjetnost Obrazovne prilike Moralne tradicije
Metode učenja	<p>Najznačanije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih

	seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alaupović Tugomir, <i>Ivan Frano Jukić</i>, Sarajevo 1907. 2. Aličić Ahmed, <i>Pokret za autonomiju Bosne od 1831. do 1832 .godine</i>, Sarajevo 1996. 3. Aličić Ahmet, <i>Uređenje Bosanskog ejaleta od 1789. do 1878. godine</i>, Sarajevo 1983. 4. Balić Smail, <i>Kultura Bošnjaka - muslimanska komponenta</i>, Zagreb 1994. 5. Bandžović Safet, <i>Bošnjaci i deosmanizacija Balkana</i>, Sarajevo 2013. 6. Bećirbegović Madžida, <i>Džamije sa drvenom munarom u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo 1990. 7. Bogićević Vojislav, <i>Pismenost u Bosni i Hercegovini od pojave slovenske pismenosti u IX v. do kraja austrougarske vladavine u Bosni i Hercegovini 1918. godine</i>, Sarajevo 1975. 8. Bogićević Vojislav, <i>Istorija razvitka osnovnih škola u Bosni i Hercegovini od 1463.-1918</i>, Sarajevo 1965. 9. Bojić Mehmedalija, <i>Historija Bosne i Bošnjaka (VII-XX vijek)</i>, Sarajevo 2001. 10. Ćurić Hajrudin, <i>Školske prilike Muslimana u Bosni i Hercegovini 1800.-1878</i>, Beograd 1965. 11. Ćelić Džemal, Mujezinović Mehmed, <i>Stari mostovi u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo 1969.

12. Filipović Nedim, *Islamizacija u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo 2005.
13. Grupa autora, *Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata*, Sarajevo 1994, 1998².
14. Grupa autora, *Istorija naroda Jugoslavije*, knj. II, Zagreb 1959.
15. Hadžić Senaid, Selimović Sead, *Kultura i tradicija u Bosni i Hercegovini. Višemilenijski kontinuitet*, Tuzla 2012.
16. Hadžić Senaid, *Bosna i Hercegovina u vrijeme pojave (veliko)nacionalnih ideja*, Tuzla 2016.
17. Hangi Antun, *Život i običaji muslimana u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo 1990.
18. Hadžibegić Hamid, *Glavarina u osmanskoj državi*, Sarajevo 1966.
19. Hadžijahić Muhamed, *Od tradicije do identiteta (Geneza nacionalnog pitanja bosanskih Muslimana)*, Zagreb 1990.
20. Handžić Adem, *Studija o Bosni*, Istanbul 1994.
21. Handžić Adem, *Tuzla i njena okolina u XVI vijeku*, Sarajevo 1975.
22. Handžić Mehmed, *Književni rad bosansko-hercegovačkih muslimana*, Sarajevo 1934.
23. Imamović Mustafa, *Historija Bošnjaka*, Sarajevo 1997.
24. Jahić Adnan, *Vrijeme izazova. Bošnjaci u prvoj polovini XX stoljeća*, Zagreb-Sarajevo 2014.
25. Kasumović Ismet, *Školstvo i obrazovanje u Bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave*, Mostar 1999.
26. Kreševljaković Hamdija, *Hanovi i karavansaraji*, Sarajevo 1957.
27. Kurto N., *Arhitektura Bosne i Hercegovine – Razvoj bosanskog stila*, Sarajevo 1998.
28. Nakičević Omer, *Arapsko-islamske znanosti i glavne škole od XV do XVII vijeka – Sarajevo – Mostar-Prusac*, Sarajevo 1988.
29. Pelidija Enes, *Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira (1699.-1718.)*, Sarajevo 1989.
30. Pelidija Enes, *Banjalučki boj 1737, Uzroci i posljedice*, Sarajevo 2003.
31. Popović Vasilj, *Agrarno pitanje u Bosni i Hercegovine i turski neredi za vrijeme reformnog režima Abdul Medžida (1839-1861)*, Beograd 1949.
32. Selimović Sead, Hadžić Senaid, *Tuzlanski kraj 1851.-1991. Demografske i socijalne promjene*, Tuzla 2007.

	<p>33. Sućeska Avdo, <i>Ajani-prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka</i>, Sarajevo 1965.</p> <p>34. Šabanović Hazim, <i>Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Sarajevo 1973.</p> <p>35. Šabotić Izet, <i>Agrarne prilike u Bosanskom ejaletu (1839-1878)</i>, Tuzla 2013.</p> <p>36. Šljivo Galib, <i>Bosna i Hercegovina 1788.-1812.</i>, Banja Luka 1992.</p> <p>37. Šljivo Galib, <i>Bosna i Hercegovina u XIX stoljeću u spisima stranih izvještaca</i>, Tešanj 2008.</p> <p>38. Šljivo Galib, <i>Bosna i Hercegovina 1861-1869</i>, Orašje 2005.</p> <p>39. Tepić Ibrahim, <i>Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima 1856-1878</i>, Sarajevo 1988.</p> <p>40. Zlatar Behija, <i>Zlatno doba Sarajeva – XVI stoljeće</i>, Sarajevo 1996.</p>
Dodatna literatura	▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Intranet web reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Identitet i državnost Bosne i Hercegovine u savremenom dobu (1878-2000)														
Šifra predmeta	SSVCO5														
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus														
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS														
Trajanje	jedan semestar														
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli														
Fakultet	Filozofski fakultet														
Nositelj predmeta	dr. sc. Adnan Jahić, vanr. prof. Supredavači: dr. sc. Sead Selimović, vanr. prof. dr. sc. Denis Bećirović, doc.														
E-mail	adnan.jahic@yahoo.com														
Asistent	Dr. sc. Salkan Užičanin, viši asistent														
Web stranica	historija.ff.untz.ba														
Status predmeta	Obavezan														
Uslovi	Nema														
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija														
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%
Prisutnost na predavanjima	5%														
Prisutnost na vježbama	5%														
Aktivnost studenta	10%														
Seminarski rad	10%														
Mini pismeni testovi:															
- mini test na polovini semestra	10%														
- mini test na kraju semestra	10%														

	Završni ispit (usmeni):	50%
Datum ovjere		
Ciljevi predmeta	Osposobiti studente da razumiju realitete i tokove afirmacije bosanskohercegovačkog identiteta i državnosti u savremenom dobu, od dolaska Austro-Ugarske monarhije u Bosnu i Hercegovinu 1878. godine do sprovedbe Daytonskom mirovnog sporazuma nakon 1995. godine. U tom kontekstu, omogućiti studentima da prepoznaju kontekst, povode i uzroke političko-društvenih, ustavno-pravnih i socio-ekonomskih kretanja i promjena u Bosni i Hercegovini nakon 1878. godine, kao i da razumiju uticaj novih državno-pravnih realiteta na političko-pravni i nacionalno-politički razvoj Bosne i Hercegovine od 1878. do 2000. godine.	
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naučno utemeljeno prosuđivati i sagledavati razvoj i afirmaciju identiteta i državnosti Bosne i Hercegovine u savremenom dobu – tumačiti i povezivati relevantne činjenice iz historije Bosne i Hercegovine od Berlinskog kongresa do konca XX stoljeća – poimati historijsku podlogu savremenih političkih, nacionalnih i društvenih realiteta u Bosni i Hercegovini. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Historiografija o Bosni i Hercegovini savremenog doba. Stepem obrađenosti historijskih tema iz dotičnog razdoblja. - Bosna i Hercegovina na Berlinskom kongresu. Član XXV i Carigradska konvencija od 21. 4. 1879. Međunarodno-pravni položaj Bosne i Hercegovine za vrijeme austrougarske vladine. - Bosna i Hercegovina kao corpus separatum unutar Dvojne monarhije. - Karakteristike i pravci politike Kalayevog režima. - Razvoj društva, privrede i kulture pod austrougarskom upravom. - Aneksija Bosne i Hercegovine i vanjsko-političke i unutrašnje-političke implikacije aneksije. - Konceptije o državno-pravnom položaju Bosne i Hercegovine uoči i tokom Prvog svjetskog rata. - Bosna i Hercegovina uoči nastanka Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca. Rad Glavnog odbora Narodnog vijeća SHS za BiH i Narodne vlade za BiH. - Položaj Bosne i Hercegovine u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. - Bosna i Hercegovina u Vidovdanskom ustavu. Zemaljska vlada i Pokrajinska uprava za BiH. - Nastanak i djelatnost političkih stranaka. Izbori do šestojanuarskog režima. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Privreda i društvo za vrijeme Kraljevine SHS. Kultura, školstvo, prosvjeta. - Položaj Bosne i Hercegovine za vrijeme šestojanuarskog režima. Prestanak rada političkih stranaka. Zakoni o vjerskim zajednicama. Pojava punktacija. Ideologija i nacionalno pitanje. - Bosna i Hercegovina u doba vlade Stojadinović – Korošec – Spaho. Hrvatsko pitanje. Nastanak i rad Jugoslavenske radikalne zajednice. Privreda, društvo, štampa, kultura, prosvjeta. - Potpisivanje Sporazuma Cvetković – Maček. Reakcije bosanskohercegovačkog stanovništva i političkih grupa. Pitanje autonomije Bosne i Hercegovine. - Aprilski rat i krah Kraljevine Jugoslavije. Uspostava Nezavisne Države Hrvatske. Identitet i opstojnost Bosne i Hercegovine u uslovima okupacije i zločina. - Ustanak u Bosni i Hercegovini 1941. godine. KPJ kao rukovodeća politička snaga ustanka i otpora okupaciji. Kriza NOP-a s konca 1941. i početkom 1942. godine. Nacionalna politika KPJ za vrijeme NOB. - Četništvo u Bosni i Hercegovini za vrijeme II svjetskog rata. Projekt homogene Srbije. Nasilje i zločini nad Bošnjacima. Kolaboracija sa snagama okupacije. - Zasjedanja ZAVNOBIH-a. Formiranje nove vlasti. Erozijski ustaškog sistema. Nastanak avnojevske Jugoslavije. Obnova državnosti Bosne i Hercegovine. - Bosna i Hercegovina u periodu obnove zemlje (1945-1947). Privredno-ekonomski razvoj. Agrarna reforma i pitanje kolonizacije. Antikomunističke grupe i državna represija. - KP/SK BiH u političko-društvenim i socijalno-ekonomskim tokovima u Bosni i Hercegovini nakon 1945. Profil i struktura članstva. Informburo i odjeci u Bosni i Hercegovini. - Priznanje muslimanske nacije – tokovi i otpori. SK BiH i nacionalno pitanje. - Politički, ustavno-pravni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine u socijalističkoj Jugoslaviji. - Bosna i Hercegovina u procesima disolucije SFRJ. Višestranački izbori u Bosni i Hercegovini 1990. Rad Predsjedništva i Skupštine SR BiH 1990-1992. Vaninstitucionalno djelovanje u uvjetima višestranačja. Referendum za osamostaljenje i međunarodno priznanje Bosne i Hercegovine. - Agresija na Bosnu i Hercegovinu 1992-1995. Odbrana bosanskohercegovačke opstojnosti i
--	---

	<p>državnosti. Genocid nad Bošnjacima. Dejtonski mirovni sporazum – karakteristike i posljedice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afirmacija i izazovi na putu afirmacije državnosti Bosne i Hercegovine nakon Dejtonskog sporazuma. Postdejtonska Bosna i Hercegovina između volje i opstrukcije. Perspektive evroatlanskih integracija.
Metode učenja	<p>Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Socijalistička republika BiH</i> [separat iz II izdanja <i>Enciklopedije Jugoslavije</i>], Zagreb, 1983. - N. Šehić, <i>BiH 1918-1925</i>, Sarajevo, 1991. - <i>Naučni skup posvećen 80. godišnjici aneksije Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo, 1991. - T. Kraljačić, <i>Kalajev režim u Bosni i Hercegovini (1882-1903)</i>, Sarajevo, 1987. - V. Dedijer, <i>Sarajevo 1914</i>, Beograd, 1966. - A. Purivatra, <i>Jugoslavenska muslimanska organizacija u političkom životu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca</i>, Sarajevo, 1974. - I. Banac, <i>Nacionalno pitanje u Jugoslaviji</i> (porijeklo, povijest, politika), Zagreb, 1995. - M. Bojić, <i>Historija Bosne i Bošnjaka (VII-XX vijek)</i>,

	<p>Sarajevo, 2001.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A. Jahić, <i>Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini za vrijeme monarhističke Jugoslavije (1918-1941)</i>, Zagreb, 2010. - E. Redžić, <i>Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu</i>, Sarajevo, 1998. - F. Jelić-Butić, <i>Ustaše i Nezavisna Država Hrvatska 1941-1945</i>, Zagreb, 1977. - <i>1941. u istoriji naroda Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo, 1973. - J. Tomasevich, <i>Rat i revolucija u Jugoslaviji 1941-1945.</i>, Zagreb, 2010. - M. Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1997. - V. Katz, <i>Društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine 1945-1953.</i>, Sarajevo, 2011. - H. Kamberović, <i>Prema modernom društvu. Bosna i Hercegovina od 1945. do 1953. godine</i>, Tešanj, 2000. - R. J. Donia, J. V. Fine, <i>Bosna i Hercegovina - tradicija koju su izdali</i>, Sarajevo, 1995. - V. Kržišnik-Bukić, <i>Cazinska buna 1950.</i>, Sarajevo, 1991. - <i>Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine</i>, I, II, Sarajevo, 1990. - S. Hadžić – S. Selimović, <i>Kultura i tradicija u Bosni i Hercegovini</i>, Tuzla, 2012. - H. Kamberović, <i>Hod po trnju. Iz bosanskohercegovačke historije XX stoljeća</i>, Sarajevo, 2011. - A. Jahić, <i>Vrijeme izazova. Bošnjaci u prvoj polovini XX stoljeća</i>, Zagreb- Sarajevo, 2014. - K. Begić, <i>Bosna i Hercegovina od Vanceove misije do Daytonskog sporazuma</i>, Sarajevo, 1997. - S. Čekić, <i>Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu</i>, I, II, Sarajevo, 2004. - M. Bojić, <i>Uzroci genocida u Bosni</i>, Sarajevo, 2001.
Dodatna literatura	▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Intranet web reference	
Datum ovjere	
Specifikacija završnog rada	
Nivo / ciklus BiH	drugi ciklus
Bodovna vrijednost ECTS	20 ECTS
Trajanje	jedan semestar (180 sati)
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Filozofski fakultet
Mentor	nastavnik izabran na užoj naučnoj oblasti/nastavnom predmetu iz kojeg se radi završni rad.
Web stranica	historija.ff.untz.ba
Status	Obavezan

Uslovi	Student ima pravo na odobrenje teme za izradu završnog rada sticanjem statusa studenta II ciklusa. Završni rad se može predati na ocjenu i dalji postupak ukoliko je kandidat ostvario 40 ECTS bodova predviđenih za nastavne predmete.
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija
Aktivnost koja se ocjenjuje	– Minimalno 45 strana istraživačkog rada; – Javna usmena odbrana/prezentacija rada; – Odgovori na pitanja Komisije za odbranu rada;
Datum ovjere	
Ciljevi završnog rada	Ciljevi izrade završnog rada su osposobiti studenta za: <ul style="list-style-type: none"> • samostalno istraživanje iz područja historije Bosne i Hercegovine; • objektivno korištenje relevantne literature; • prikazivanje i interpretaciju rezultata, te donošenje zaključaka; • primjenu znanja iz metodologije naučnog istraživanja; • primjenu adekvatnih istraživačkih metoda; . • za pisanje i objavljivanje naučnih radova.
Ishodi učenja	Nakon uspješno završenog i odbranjenog završnog rada studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> • Identifikovati postojeća pitanja iz područja historije Bosne i Hercegovine i jasno izraziti svoje stavove; • Uspješno raditi kao nezavisan istraživač; • Samostalno osmisliti i provesti istraživanje iz područja bosanskohercegovačke historije, diskutovati i izvoditi zaključke; • Napisati i objaviti naučni rad sa svim njegovim komponentama; • Jasno i razgovijetno predstaviti i interpretirati rezultate istraživanja javnom okruženju.
Indikativni sadržaj rada	Sadržaj će odrediti kandidat, mentor i članovi Komisije.
Metode učenja	Student uči uglavnom samostalno, u formi samostalnog istraživanja, uz nadzor mentora i članova Komisije.
Objašnjenje o provjeri znanja	Kvalitet pisanog rada i usmenu prezentaciju kandidata će ocjenjivati Komisija. Nakon završetka javne odbrane rada Komisija, većinom glasova, objavljuje uspjeh kandidata pri čemu rezultat može biti: <ul style="list-style-type: none"> - odbranio rad, - nije odbranio rad
Datum ovjere	

15. Kadrovski resursi

Broj nastavnika i saradnika koji će učestvovati u realizaciji studijskog programa	U realizaciji studijskog programa II ciklusa – Historija Bosne i Hercegovine uzet će učešće šest nastavnika, koji su zaposlenici Univerziteta u Tuzli, jedan saradnik koji ima izbor na Univerzitetu u Tuzli, dva spoljna
--	---

	<p>saradnika i tri saradnika – viša asistenta, od kojih je dvoje zaposleno na Univerzitetu u Tuzli.</p> <p>Predavanja će realizirati:</p> <p>dr. sc. Bego Omerčević, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Stari vijek“</p> <p>dr. sc. Enver Imamović, emeritus, uža naučna oblast „Stari vijek“.</p> <p>dr. sc. Midhat Spahić, docent, izabran na užoj naučnoj oblasti „Srednji vijek“</p> <p>dr. sc. Adnan Velagić, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Historijske nauke“.</p> <p>dr. sc. Senaid Hadžić, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“</p> <p>dr. sc. Izet Šabotić, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“</p> <p>dr. sc. Adnan Jahić, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Savremeno doba“</p> <p>dr. sc. Sead Selimović, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Savremeno doba“</p> <p>dr. sc. Denis Bećirović, docent, izabran na užoj naučnoj oblasti „Savremeno doba“.</p> <p>Vježbe će realizirati:</p> <p>mr. Mersiha Imamović, viši asistent, izabrana na užoj naučnoj oblasti „Stari vijek“</p> <p>mr. sc. Alen Salihović, viši asistent, izabran na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“</p> <p>dr. sc. Salkan Užičanin, viši asistent, izabran na užoj naučnoj oblasti „Savremeno doba“.</p>
<p>CV nastavnika i saradnika koji će učestvovati u realizaciji studijskog programa</p>	<p>Dr. sc. Bego Omerčević, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti ”Stari vijek” je angažiran na Univerzitetu u Tuzli od 1994. godine, prvo u svojstvu asistenta, zatim višeg asistenta, docenta, te vanrednog profesora (trenutno) na užoj naučnoj oblasti Stari vijek.</p>

Krajem 2005. godine odbranio je doktorsku disertaciju pod naslovom "*Kasna antika na tlu Bosne Hercegovine u svijetlu arheološke i historijske građe*" na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i stekao naučni stepen *doktora društvenih nauka iz područja Historije*. U zvanje docenta, na užu naučnu oblast "*Stari vijek I i II*" izabran je 09.02. 2006. godine, a u zvanje vanrednog profesora, na užu naučnu oblast *Stari vijek* 29.12. 2010. godine.

Od septembru 2006. godine Bego Omerčević je obavljao dužnost voditelja Odsjeka za historiju. Decembra 2006. godine izabran je za prodekana za nastavu i studentska pitanja na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Od januara 2007. do oktobra 2009. godine bio je član Senata Univerziteta u Tuzli. Od juna 2010. do oktobra 2014. godine obavljao je dužnost dekana Filozofskog fakulteta i istovremeno bio član Senata Univerziteta u Tuzli.

Bego Omerčević je kao nastavnik-predavač bio angažiran na četiri postiplomska studija, dva na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i dva na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, dva master studija i jedan doktorski studij na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Izveo je jednog magistra nauka, četiri magistra struke. Trenutno je mentor studentici trećeg ciklusa-doktorskog studija Mr Mersihi Imamović na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Trenutno, Bego Omerčević je angažiran u nastavi na prvom ciklusu obrazovanja, Odsjek za historiju, na sljedećim nastavnim predmetima: *Historija starog vijeka I; Historija starog vijeka II; Historije Bosne i Hercegovine u predhistorijsko i antičko doba; Arheologija I i Arheologija II.*

Naučni i stručni rad

Bego Omerčević je u toku dosadašnjeg naučnog i stručnog rada objavio tri knjige: 1. "*Arheologija*", Tuzla 1995; 2. "*Šehidi i poginuli borci općine Čelić (1992-1995)*", Čelić 2001; 3. "*Bosna i Hercegovina u vrijeme kasne antike*", Tuzla 2010.

Bego Omerčević je kao istraživač učestvovao u tri projekta: 1. „Zaštita kulturno-historijskog nasljeđa i

projektovanja“ u organizaciji općine Tuzla i provincije Ravena-Italija, (2007); 2. "Kulturno-historijski spomenici na području Tuzlanskog kantona", (2008) u organizaciji Ministarstva obrazovanja nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona; 3. Međunarodni Tempus projekat BIHERIT (2012-2014).

U toku dosadašnjeg rada Bego Omerčević je učestvovao sa referatima na sljedećim naučnim skupovima: 1. Međunarodni naučni skup: "*Bosna i Hercegovina u XIX stoljeću*", Univerzitet u Tuzli Filozofski fakultet, Tuzla 2005; 2. Naučni skup: "*Sto godina muslimanske politike u Bosni i Hercegovini*" Univerzitet u Tuzli Filozofski fakultet, Tuzla 2006; 3. Naučni skup: "*Stanje arheologije u Bosni i Hercegovini*" Muzej grada Sarajeva, Sarajevo 2006; 4. Naučni skup: "*Blagaj: očuvanje i razvoj*" Blagaj 2007; 5. Naučni skup: "*Građanska udruženja u Bosni i Hercegovini*" Tuzla 2007; 6. Međunarodni naučni simpozij: "*Bosna i Hercegovina od dolaska Osmanlija do danas*" Tuzla, 2010; 7. Naučni skup: "*Kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe općine Banovići*" Banovići 2010; 8. Međunarodni znanstveni skup: "*Pravne i povijesne odrednice granica srednje i jugoistočne Europe*", Osijek 2010; 9. Naučni skup: "*Ustavno-pravni razvoj Bosne i Hercegovine*", (1910-2010), Tuzla 2010; 10. Naučna konferencija: "*Bosna i Hercegovina i bošnjaštvo, historija, stvarnost, perspektive*", Tuzla 2014; 11. Međunarodni naučna konferencija: "*Međukulturalni odnosi, Balkan i Turska*", Istanbul 2014.

Objavljeni naučni radovi u monografijama, zbornicima i časopisima

1. Omerčević B., (1988): Osamnaesta hrvatska istočnobosanska narodnooslobodilačka udarna brigada, "*Borbeni put Osamnaeste hrvatske brigade*", Tuzla, str. 61-231; 2. Omerčević B., (1988): Tuzla u radničkom pokretu i revoluciji, knj. III, "*Osamnaesta hrvatska brigada*", Tuzla, str. 168-184; 3. Omerčević B., (1997): Sto godina osnovne škole Kreka, "*Osvrt na historijske okolnosti u toku stogodišnjeg rada Osnovne škole Kreka (1897-1997)*", Tuzla, str. 13-49; 4. Omerčević B., (2004): Učiteljska škola u Tuzli, "*Razvoj školstva na području sjeveroistočne Bosne u novim historijskim*

okolnostima (1945-1995)", Tuzla, str. 13-22); 5. Omerčević B., (2005: "*Promjene na prostoru današnje Bosne i Hercegovine u vrijeme barbarskih provala i vladavine Ostrogota (etničke, društveno-ekonomske i kulturne)*", Saznanja, Časopis za historiju Društva historičara Tuzla i Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, str. 175-186, ISSN1840/1120; 6. Omerčević B., (2005: "*Procvat rudarstva na tlu današnje Bosne i Hercegovine u vrijeme kasne antike*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 6, str. 39-56, ISSN 1512-6021; 7. Omerčević B., (2004): "*Etnička slika bosanskohercegovačkih prostora u vrijeme antike*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 5, str. 57-71, ISSN 1512-6021; 8. Omerčević B., (2002), "*Privređivanje na tlu današnje Bosne i Hercegovine u kasnoantičkom dobu*", Članci i građa za kulturnu historiju istočne Bosne, knj. 17, Muzej istočne Bosne u Tuzli, str. 55-62, ISSN 1512-6021; 9. Omerčević B., (2002): "*Političko organiziranje Ilira na prostorima današnje Bosne i Hercegovine*", Članci i građa za kulturnu historiju istočne Bosne, knj. 17, Muzej istočne Bosne u Tuzli, str. 45-54, ISSN 0578-4123; 10. Omerčević B., (2002): "*Kontinuitet izgradnje naselja i njihov razmještaj na tlu današnje Bosne i Hercegovine*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 4, str. 67-76, ISSN 0578-4123; 11. Omerčević B., (2001): "*Arheološki lokaliteti na području općine Banovići*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 3, str. 101-106, ISSN 1512-6021; 12. Omerčević B., (2006): "*Refleksije krize i propast Rimskog carstva na prostorima današnje Bosne i Hercegovine*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 7, Tuzla, str. 115-124, ISSN 1512-6021; 13. Omerčević B., (2007): "*Etničke prilike u istočnoj Bosni u vrijeme kasne antike*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 8, sveska 1, Tuzla, str. 9-20, ISSN 1512-6021; 14. Omerčević B., (2007): "*Rimska cesta Salona-Servitium*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 8, sveska 2, Tuzla, str. 17-32, ISSN 1512-6021; 15. Omerčević B., (2008): "*Osvrt na historijske izvore i arheološko-historiografska*

istraživanja kasne antike u Bosni i Hercegovini", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 9, Tuzla, str. 35-45, ISSN 1512-6021; 16. Omerčević B., Šaković E., (2008): "*Prahistorijske gradine na području Tuzlanskog kantona*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 9, Tuzla, str. 15-24, ISSN 1512-6021; 17. Omerčević B., (2008): "*Periodizacija kasnoantičkog doba na tlu Bosne i Hercegovine*", Saznanja, Časopis Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 2, Tuzla, str. 9-27, ISSN 184011-20; 18. Omerčević B., (2009): "*Posljedice Batonovog ustanka: odrazi na tlu sjeveroistočne Bosne*", Gračanički glasnik, Časopis za kulturnu historiju, br. 28, Gračanica, str. 50-58, ISSN 1512-5556; 19. Omerčević B., (2009): "*Etnostruktura srednje Bosne početkom kasne antike*", Saznanja, Časopis Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 3, Tuzla, str. 205-216, ISSN 1840-1120; 20. Omerčević B., (2009): "*Rimska poljoprivredna naselja na tlu današnje Bosne i Hercegovine*", Povijesni zbornik, godišnjak za kulturu i povijesno nasljeđe Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Štrössmayer u Osijeku, br. 4, Osijek, str. 267-291, ISSN 1846-3819; 21. Omerčević B., Šaković E., (2010): "*Naseobinske prilike tuzlanskog kraja u antici*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 10, Tuzla, str. 1387-403, ISSN 1512-6021; 22. Omerčević B., Šaković E., (2008): "*Političko organiziranje na bosanskohercegovačkim prostorima u protohistorijskom razdoblju*", Zbornik radova Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli, str. 71-77, ISBN 978-9958-609-63-3; 22. Omerčević B., (2011): "*Bosna i Hercegovina u predosmansko doba*" Tuzla, Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 11, Zbornik radova, Tuzla, str. 54-66, ISBN 978-9958-609-62-6; 23. Omerčević B., Imamović M., (2011): "*Promjena društvene structure stanovništva na bosanskohercegovačkim prostorima u poznoj fazi principata*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, br. 11, Tuzla, str. 245-261, ISSN 1512-6021; 24. Omerčević B., (2014): "*Bosna i Hercegovina u antičko doba*", Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, str. 95-119,

ISBN 978-9958-612-23-7.

Na poziv egipatske vlade Bego Omerčević je učestvovao na specijalističkom kursu za arheologe i historičare (antičare) koji je održan krajem oktobra i u prvoj polovini novembra 2009. godine na Univerzitetu u Kairu - Egipat.

Cjelokupan dosadašnji rad Bege Omerčevića je vezan za naučne i obrazovne aktivnosti.

Knjiga *Arheologija* čiji je autor Bego Omerčević se koristi kao udžbenik za nastavne predmete Arheologija I i Arheologija II na odsjeku za Historiju pri Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

Bego Omerčević je recenzirao više knjiga i historijskih udžbenika za osnovne i srednju škole, kao i neke od monografija. Učestvovao je u radu više redakcija i bio promotor više knjiga.

Dr. sc. Adnan Jahić, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti „Savremeno doba“. Rođen je 21. aprila 1967. godine u Tuzli. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Tuzli. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, Odsjek Orijentalistika i Anglistika, diplomirao je 1991. godine. Magistrirao je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu (postdiplomski studij *Historija Bosne i Hercegovine*) 2003. godine. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Organizacija i rad Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini između dva svjetska rata* odbranio je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 20. oktobra 2007. godine.

Autor je više desetina naučnih radova iz novije bosanskohercegovačke i bošnjačke historije. Objavljivao je u *Preporodu*, *Hikmetu*, *Riječi*, *Saznanjima*, *Zborniku radova Filozofskog fakulteta u Tuzli*, *Prilozima Instituta za istoriju u Sarajevu*, *Godišnjaku BZK Preporod*, *Bošnjačkoj pismohrani*, *Arhivskoj praksi* i drugim listovima, časopisima, zbornicima i godišnjacima. Primaran predmet Jahićevog interesa su teme iz vjerske i kulturne historije Bosne i Hercegovine te novije bošnjačke historije. Objavio je četiri knjige: *Muslimanske formacije tuzlanskog kraja u Drugom svjetskom ratu* (Tuzla 1995), *Hikmet – riječ*

tradicionalne uleme u Bosni i Hercegovini (Tuzla 2004), *Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini za vrijeme monarhističke Jugoslavije (1918-1941)* (Zagreb 2010) i *Vrijeme izazova. Bošnjaci u prvoj polovini XX stoljeća* (Zagreb – Sarajevo 2014). Za knjigu o Islamskoj zajednici dobio je nagradu "Hasan Kaimija" za najbolje djelo iz društvenih i humanističkih znanosti objavljeno u 2010. godini. Učestvovao je na brojnim međunarodnim i domaćim naučnim skupovima i simpozijima posvećenim temama iz historije, islamistike i političkog života Bosne i Hercegovine. U Tuzli je uređivao časopis *Hikmet*, list za vjersko-teološka i kulturno-historijska pitanja, od 1993. do 1998. godine.

Više godina je radio kao nastavnik u Gimnaziji "Ismet Mujezinović", te kao honorarni nastavnik u Behrambegovoj medresi u Tuzli.

Član je Odbora za historijske nauke Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Glavni i odgovorni je urednik časopisa za historiju Odsjeka za historiju i Društva historičara TK *Historijska misao*. Također je član Redakcije časopisa Instituta za istoriju u Sarajevu *Historijska traganja*.

Prof. dr. sc. Senaid Hadžić, rođen je 17. novembra 1961. u Kikačima, općina Kalesija. Osnovnu školu završio je u Tojšićima, a srednju u Tuzli. Studij historije završio je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Na istom fakultetu okončao je poslijediplomski studij i stekao naučni stepen *magistar društvenih nauka iz područja historije*. Doktorsku disertaciju odbranio je na Fakultetu humanističkih nauka Univeziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, te stekao naučno zvanje *doktor humanističkih nauka iz područja historije*. Bio je voditelj studijskog odsjeka Historija Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli od 2007. do 2013, zatim voditelj drugog ciklusa – master studija - modul Novi vijek i Savremeno doba (2012/2013), te predsjednik Komisije za provođenje eksterne mature u gimnazijama Tuzlanskog kantona za predmet historija (2009–2011). Za višegodišnji doprinos oživljavanju historijske istine i njene popularizacije dobitnik je Diplome – zaslužni

povjesnik – rerum scriptor u svojstvu počasnog člana Zavoda za baranjsku povjesnicu Beli Manastir (Republika Hrvatska). Od istog je Zavoda dobio godišnju nagradu za popularizaciju i promidžbu povijesne znanosti. Obavljao je dužnost ministra u vladi Tuzlanskog kantona (2012–2014).

Radni vijek kao profesor historije i geografije započeo je u osnovnoj školi “Kalesija” u Kalesiji. Od 1. oktobra 2005. radi na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, prvo u zvanju višeg asistenta, zatim docenta, te vanrednog profesora na užoj naučnoj oblasti Novi vijek. Bio je mentor kandidatima prilikom izrade diplomskih i magistarskih radnji, te doktorskih disertacija na Univerzitetu u Tuzli i Mostaru, zatim predsjednik i član komisija na odbrani diplomskih, magistarskih i doktorskih radova. Učestvovao je u radu više stručnih i naučnih međunarodnih konferencija, skupova, tribina, radionica i seminara. Član je redakcije više naučnih i stručnih časopisa. Bio je predsjednik ili član organizacionih i naučnih odbora više naučnih skupova, javnih tribina i simpozija domaćeg i međunarodnog karaktera. Kao nasilac predmeta iz historije Bosne i Hercegovine novog vijeka učestvovao je u realizacije nastave na prvom, drugom i trećem ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli i Mostaru. Na polju historijske nauke ostvario je zapažene naučne rezultate. Bio je promotor i recenzent više naučnih i stručnih studija i monografija. Objavio je više od 70 bibliografskih jedinica (priručnici, naučni i stručni radovi - studije, prikazi, itd.) i pet knjiga: *Metodika nastave historije*, Tuzla 2006. (koautor: Azem Kožar); *Tuzlanski kraj 1851–1991. Demografske i socijalne promjene*, Tuzla 2007. (koautor: Selimović Sead); *Kulturna historija Bosne i Hercegovine*, Tuzla 2009. (koautor: Selimović Sead); *Kultura i tradicija u Bosni i Hercegovini. Višemilenijski kontinuitet*, Tuzla 2012. (koautor: Selimović Sead); *Bosna i Hercegovina u vrijeme pojave (veliko)nacionalnih ideja*, Tuzla 2016.

Dr. sc. Sead Selimović, vanredni profesor.

Rođen je 14. oktobra 1963. godine u Babinoj Luci, Bosna i Hercegovina. Osnovnu školu završio je u Tojšićima, a srednju (gimnaziju) u Tuzli. Akademsko

zvanje profesora historije i geografije stekao je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Postdiplomski studij *Historija Bosne i Hercegovine* završio je na Filozofskom fakultetu u Tuzli gdje je 20. novembra 2003. godine, odbranio magistarski rad *Bosna i Hercegovina 1918 - 1941. u historijskim izvorima*. Odbranom magistarskog rada stekao je pravo na naučni stepen *magistar društvenih nauka iz područja historije*. Doktorirao je 27. decembra 2007. godine na Filozofskom fakultetu u Tuzli uspješno odbranivši disertaciju pod nazivom "Školstvo u Bosni i Hercegovini od 1918. do 1929. godine." Odbranom doktorske disertacije stekao je pravo na naučni stepen *doktor društvenih nauka iz područja historije*.

Radni vijek započeo je u Osnovnoj školi *Tojšići* u Tojšićima. Od akademske 1999/2000. do kraja septembra 2003. godine radio je kao saradnik - asistent na užoj naučnoj oblasti *Historija savremenog doba* na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Od prvog jula 2002. do 31. marta 2004. godine bio je zaposlen u Arhivu Tuzlanskog kantona, a od prvog aprila 2004. godine radi na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli u zvanju višeg asistenta na užoj naučnoj oblasti *Savremeno doba*. U zvanje docenta za užu naučnu oblast *Savremeno doba* izabran je 22. aprila 2008., a u zvanje vanrednog profesora 17. januara 2013. godine. Objavio je više desetina stručnih i naučnih radova (knjige, priručnici, članci, prikazi), a bio je učesnik i član organizacionog odbora više stručnih i naučnih skupova međunarodnog karaktera. Autor je izložbi, član redakcije časopisa za historiju *Saznanja*, časopisa *Arhivska praksa* i *Historijska misao*. Učestvovao je u više naučnih projekata i bio urednik, promotor i recenzent više stručnih i naučnih publikacija.

Bio je mentor prilikom izrade tri magistarske radnje i pet završnih magistarskih radnji, te član komisije prilikom odbrane više magistarskih i doktorskih radova. Oim toga, bio je voditelj Odsjeka za historiju i voditelj poslijediplomskog studija na Odsjeku za historiju, modul "Novi vijek i Savremeno doba" od 2009. godine. Voditelj je drugog ciklusa studija za grupaciju društvenih nauka u ak. 2012/13., 2013/14. i 2014/15. godini. Osim toga, bio je član Komisije za provođenje eksterne mature u gimnazijama Tuzlanskog kantona za predmet historija od 2009. do 2011. godine.

Učestvovao je na interdisciplinarnom poslijediplomskom studiju Fakulteta humanističkih nauka Univerziteta

Džemal Bijedić u Mostaru participirajući u nastavi na predmetu *Bosna i Hercegovina za vrijeme Austro-Ugarske uprave*.

Trenutno radi u zvanju vanrednog profesora na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Predaje sljedeće predmete: Opća historija savremenog doba I i II, Uvod u Historiju I i II., Historija međunarodnih odnosa I i II. i Historija kulturnih i naučnih institucija u Bosni i Hercegovini.

Objavio je sljedeće knjige: Kožar Azem, Šabotić Izet, **Selimović Sead**, Hodžić Nermana, *Pedeset godina Arhiva u Tuzli: (1954-2004)*, Izdavač: Arhiv Tuzlanskog kantona, Tuzla 2005.;

Selimović Sead, Hadžić Senaid, *Tuzlanski kraj 1851. – 1991. Demografske i socijalne promjene*, Izdavač: OFF-SET, Tuzla, 2007.;

Hadžić Senaid, **Selimović Sead**, *Kultura i tradicija u Bosni i Hercegovini. Višemilenijski kontinuitet*, Izdavač: Arhiv Tuzlanskog kantona i Društvo arhivskih zaposlenika TK, Tuzla, 2012.

Selimović Sead, *Sto petnaest godina Gimnazije "Meša Selimović" u Tuzli*, Izdavač: Dobra knjiga, Sarajevo, 2014.

Osim toga objavio je i priručnike:

Selimović Sead, Hadžić Senaid, *Radna sveska iz historije za osmi razred osnovne škole*, Tuzla, 1999.

Selimović Sead, Hadžić Senaid, *Historijska čitanka za osmi razred osnovne škole*, Tuzla, 2001.

Sead Selimović objavio je 70 članaka i prikaza u domaćim i inozemnim časopisima.

Dr. sc. Izet Šabotić, vanredni profesor, izabran na užoj naučnoj oblasti "Novi vijek". Rođen 3.6.1964. godine u Tucanjama, Berane. Osnovnu školu završio u mjestu rođenja, gimnaziju u Beranama. Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli diplomirao na Odsjeku za historiju. Magistrirao na Filozofskom fakultetu u Sarajevu (postdiplomski studij *Historija Bosne i Hercegovine XIX i XX stoljaća*) 2004. Doktorsku disertaciju pod nazivom: *Agrarna reforma u Bosni I Hercegovini 1945-1948*. odbranio je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 24. aprila 2008. godine. Autor je nekoliko desetina naučnih radova iz historije Bosne i Hercegovine XIX I XX stoljeća, te više od 220 bibliografskih jedinica (naučni i stručni radovi-studije, recenzije, prikazi i dr.) iz oblasti historije i arhivistike.

Objavljivao je radove u: *Glasniku arhiva i DAR Bosne i Hercegovine, Saznanjima, Stavu, Zborniku radova Filozofskog fakulteta u Tuzli, Zborniku radova Odsjeka za zgodovino Ljubljana, Sodobnim arhivima, Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in arhivskega arhiviranja, Arhivskoj praksi, Gračaničkom glasniku, Atlantima, Arhivskim zapisima, Pogledima BZK "Preporod" Tuzla, Almanahu, Bošnjačkoj pismohrani* i brojnim drugim časopisima, godišnjacima i zbornicima u zemlji i inozemstvu. Objavio je šest knjiga: *Pedeset godina arhiva u Tuzli 1954.-2004.* Tuzla 2005. (koautori: Nermana Hodžić, Azem Kožar, Sead Selimović), *Deset godina časopisa Arhivska praksa 1997-2007*, Tuzla 2007., *Tapi defteri-defteri Gradačca iz 1876*, Tuzla-Gradačac 2011. (koautor: mr. Kemal Nurkić), *Vodič Arhiva Tuzlanskog kantona*, Tuzla 2012. (koautori: Nermana Hodžić, Selma Isić), *Časopis Arhivska praksa-doprinos razvoju arhivske djelatnosti u Bosni i Hercegovini*, Tuzla 2012., *Agrarne prilike u Bosanskom ejaletu 1839.-1878.*, Tuzla 2013., *Biobibliografija zaposlenika Arhiva Tuzla (u povodu 60 godina rada)*. Tuzla 2014. Isto tako, Izet Šabotić je napisao četiri udžbenika: *Historija za šesti razred devetogodišnje škole*, Tuzla 2009. (koautor: Mirza Čehajić), *Historija za sedmi razred devetogodišnje škole*, Tuzla 2010. (koautor: Mirza Čehajić), *Historija za osmi razred devetogodišnje škole*, Tuzla 2011. (koautor: Mirza Čehajić), *Historija za deveti razred devetogodišnje škole*, Tuzla 2012. (koautor: Mirza Čehajić), kao i dodatak *Historije za sedmi razred osnovne škole za manjinske narode (Bošnjake) u Republici Srbiji*, Novi Pazar 2015. (koautor: Mirza Čehajić).

Nositelj je i učesnik nekoliko domaćih i međunarodnih naučnih projekata. Učestvovao je na brojnim međunarodnim i domaćim naučnim skupovima i simpozijima posvećenim temama iz historije Bosne Hercegovine XIX i XX stoljeća i arhivistike. Na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli angažovan je od akademske 1999/2000 do danas. Izet Šabotić je kao nastavnik predavač bio angažovan na dva postdiplomska studija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, te u nastavi na prvom

ciklusu Odsjeka za historiju Humanističkog fakulteta Univerziteta “Džemal Bijedić” u Mostaru. Dugogodišnji je glavni i odgovorni urednik dva referentna časopisa *Glasnik arhiva i arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine i Arhivska praksa*, te član više redakcija naučnih i stručnih časopisa u nekoliko evropskih zemalja. Bio je dugogodišnji direktor Arhiva Tuzlanskog kantona (2002.-2014.).

Dr. sc. Denis Bećirović, docent. Diplomirao je 1998. godine na Filozofskom fakultetu u Tuzli. Postdiplomski studij na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu upisao je 2000. godine. Magistarski rad odbranio je 2004., a doktorski 2010. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Angažiran je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli u zvanju docenta za užu nastavno-naučnu oblast „Savremeno doba“ (2010). Profesor je na predmetima *Historija zemalja jugoistočne Evrope Savremenog doba I* i *Historija zemalja jugoistočne Evrope Savremenog doba II*, te je član Odbora za istorijske nauke Akademije nauka i umjetnosti BiH (2011). Autor je dvije knjige, koje su objavljene 2005. i 2012. godine, i 26 izvornih naučnih radova i stručnih članaka. Istraživački interesi dr. Bećirovića su „Društvo u Bosni i Hercegovini i jugoistočnoj Evropi u XX. stoljeću“ i „Historija odnosa države i vjerskih zajednica u drugoj polovini XX. stoljeća“.

Osim toga, objavio je više naučnih članaka u raznim zbornicima radova s naučnih skupova u zemlji i inostranstvu. Aktivni je učesnik na brojnim domaćim i međunarodnim konferencijama iz historiografije i drugih društvenih nauka. Sarađivao je s raznim naučnim časopisima: *Prilozi* (časopis Instituta za istoriju u Sarajevu), *Tokovi istorije* (časopis Instituta za noviju istoriju Srbije u Beogradu), *Historijska traganja* (časopis Instituta za istoriju u Sarajevu), *Saznanja* (časopis za historiju u Tuzli), *Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika* (časopis Arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine u Sarajevu), *Bošnjačka*

pismohrana (časopis za povijest i kulturu u Zagrebu), *Arhivska praksa* (časopis Arhiva Tuzlanskog kantona u Tuzli) i *Stav* (časopis za društvena pitanja, kulturu i umjetnost u Tuzli). Stručni ispit za rad u obrazovnom sistemu polaže 2001. godine. Kao profesor historije radio je u Srednjoj ekonomskoj školi u Tuzli (1998-2002.), a kao nastavnik historije u Osnovnoj školi "Simin Han" u Tuzli (1996-98). Na poziv Biroa za obrazovanje i kulturu State Departmenta SAD-a učestvovao je u International Visitors Leadership Program of the United States Department of State „The Role of the Legislative Branch“ (oktobar – novembar 2007. godine).

dr.sc. Midhat Spahić, docent. Rođen je 4. aprila 1971. godine u Donjim Raincima, Bosna i Hercegovina. Osnovnu i srednju školu završio je u Tuzli. Filozofski fakultet u Tuzli, Odsjek historija i geografija završio je 1999. godine. Odbranio je magistarski rad 7. maja 2007. godine na Filozofskom fakultetu u Banjoj Luci pod naslovom «Franjevački samostani za vrijeme turskog osvajanja Bosne» i doktorsku disertaciju 14. februara 2011. godine pod naslovom «Kralj Stjepan Tomaš i njegovo doba».

Predavao je historiju u Gimnaziji «Ismet Mujezinović» i Gimnaziji «Meša Selimović» u Tuzli. Bio je asistent na Odsjeku historije Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, držao je vježbe iz oblasti historije srednjeg vijeka. Trenutno je zaposlen u Pedagoškom zavodu Tuzla na poslovima stručnog savjetnika za obrazovanje (historija i geografija).

U junu 2011.godine izabran je za docenta za užu naučnu oblast „Srednji vijek“. Od akademske 2011./12. do 2015./16. godine angažovan je radi izvođenja nastave i ispita na Odsjeku historija, na prvom i drugom ciklusu

studija. Pod njegovim mentorstvom tri kandidata su odbranila završni magistarski rad.

Više od deset godina intenzivno se bavi istraživanjem historije srednjovjekovne Bosne u Državnom arhivu Dubrovnik. Objavio je preko dvadeset stručnih i naučnih radova, koautor je udžbenika historija za peti razred (sa dr. Salih Jalimamom) i knjige «Znameniti Tuzlaci» (sa mr. Kemalom Bašićem). Bio je recenzent knjiga prof. dr. Ivana Balte «Iz prošlosti grada na vodi», Seudina Muratovića, Zehudina Maslića, «Stećci na području općine Živinice», prof.dr. Senaida Hadžića i prof.dr. Seada Selimovića „Kultura i tradicija Bosne i Hercegovine“, te udžbenika za VIII i IX razred osnovne škole. Učestvovao je na brojnim naučnim skupovima, bilo s podnesenim referatima i radovima, iz historije srednjovjekovne Bosne, vlastitog istraživanja, bilo kao organizator. Od 2000. do 2015. godine učestvovao je na brojnim međunarodnim naučnim skupovima u Tuzli, Zenici, Mostaru, Prijepolju, Gračanici, Kalesiji, Srebreniku, Sarajevu, te Zagrebu i Belom Manastiru, R Hrvatska, Istanbulu, Turska.

Prof. emeritus dr. Enver Imamović. Rođen u Fojnici 1940. godine. Maturirao u Prvoj gimnaziji u Sarajevu. Studij arheologije završio 1965. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i magistrirao (oblast klasične arheologije). Doktorirao 1974. godine na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Godine 1968. izabran za asistenta na Filozofskom fakultetu u Sarajevu na predmetu *Opća historija starog vijeka*. Godine 1976. izabran u zvanje docenta, 1979. godine u zvanje vanrednog profesora a 1986. u zvanje redovnog profesora. Ak. godine 1973/75. proveo na Rimskom Univerzitetu (Scuola nazionale di archeologia).

Uz Opću historiju starog vijeka predaje i arheologiju, a na Katedri za arheologiju i Katedri za historiju umjetnosti, na istom Fakultetu predaje *Starokršćansku arheologiju* te *Umjetnost prethistorije i antičkog doba*. Voditelj sam kolegija postdiplomskog

studija na Odsjeku za historiju – smjer *Ilirologija*. Bio je gostujući profesor na brojnim inozemnim univerzitetim (Indija i Egipat)

Osnovna naučna oblast u kojoj se odvija Imamovićev rad i istraživanje veže se za kulturno-historijsku problematiku predantičkog i antičkog doba s akcentom na prostor Bosne i Hercegovine i Kvarnerskih otoka u Hrvatskoj. Objavio je veliki broj naučnih radova među kojima više knjiga (*Antički kulturni i votivni spomenici na području Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1977; Nerezine na otoku Lošinju, Sarajevo 1979; Povijesno-arheološki vodič po Osoru, Sarajevo 1979; Olimpijske igre u starim vijeku, Sarajevo 1984; Otoci Cres i Lošinj od ranog srednjeg vijeka do konca XVIII stoljeća, Mali Lošinj 1987; Korijeni Bosne i bosanstva, Sarajevo 1995; Porijeklo i pripadnost stanovništva Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1998; Historija bosanske vojske, Sarajevo 1999; O Sarajevskoj hagadi, Sarajevo 2009), te historijske romane: Afroditin grijeh, Zagreb 2009 i Ajvaz-dedin san, Sarajevo 2012.*

Dr. sc. Adnan Velagić, van. prof. Rođen u Konjicu 21. septembra 1969. godine, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Godine 1995. upisao Pedagošku akademiju u Mostaru, odsjek *Historija-Geografija*. Nakon uspješno položenih ispita dobio je stručni naziv Nastavnik historije i geografije. Na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu diplomirao 2001. godine (Tema: *Odnosi Mletačke republike i crnogorskih nahija u 18. st.*) i time stekao stručni naziv Profesor historije. Postdiplomski studij, odsjek Historija XX stoljeća, upisao u novembru 2002. godine, na Filozofskom fakultetu u Tuzli. Dana 5. maja 2005. godine stekao naučni stepen Magistar društvenih

nauka iz područja historije. Također, u oktobru 2005. godine izabran je u nastavno zvanje viši asistent za užu naučnu oblast Historijske nauke, na Fakultetu humanističkih nauka. Doktorsku disertaciju, pod naslovom *Historijske okolnosti razvoja Hercegovine u periodu provođenja planske privrede nakon Drugog svjetskog rata*, odbranio je 5. septembra 2007. godine i time stekao naučni stepen Doktor humanističkih nauka iz područja historije. U novembru 2007. godine Nastavno-naučno vijeće Fakulteta humanističkih nauka izabralo ga je u nastavno zvanje docent za užu naučnu oblast Historijske nauke. Dana 20. novembra 2012. izabran u zvanje vanredni profesor za užu naučnu oblast Historijske nauke.

Od 2003. do 2005. godine bio je spoljni saradnik Fakulteta humanističkih nauka u Mostaru. Od 2005. godine na ovom fakultetu je zaposlen u stalnom radnom odnosu, na mjestu šefa Odsjeka za historiju. Od oktobra 2008. godine do oktobra 2010. obnašao je dužnost prodekana za nastavu Fakulteta humanističkih nauka. Također, od 2008. godine bio je član Komisije pri Helsinškom komitetu ispred Fakulteta humanističkih nauka. Od novembra 2008. godine član Nastavno-naučnog vijeća Univerziteta «Džemal Bijedić» Mostar. Nakon podrške NNV Upravni odbora Fakulteta humanističkih nauka ga je 10. maja 2011. godine imenovao za v.d. dekana FHN. U mjesecu decembru 2012. izabran za dekana Fakulteta humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru.

- Na Fakultetu humanističkih nauka predaje sljedeće predmete: *Historija monarhističke Jugoslavije, Historija socijalističke Jugoslavije, Bosna i*

Hercegovina u sastavu Austro-Ugarske monarhije, Opća historija novog vijeka II (savremeno doba od 1789.-1992), Metodika nastave historije.

BIBLIOGRAFIJA

a) Knjige

1. Adnan, Velagić, *HERCEGOVINA OD 1945. DO 1952. Društveno-političke i privredne prilike*, Mostar, 2008.
2. Adnan, Velagić, *Hercegovački Muslimani u koncepcijama četničkog pokreta (1941-1945)*, Mostar, 2012.
3. Velagić, Borić, Vego, Dalmatin, Bajrović, Krešić, Bakšić, *Priručnik za edukaciju posebnog dijela ispita za turističke vodiče u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (separat: Historija Hercegovine)*, Mostar, 2012.
4. Adnan Velagić, *Historija civilizacija (udžbenik za studente)*, Mostar, 2013.
5. Adnan Velagić, *Historija monarhističke Jugoslavije*, Mostar, 2015.

b) Članci i rasprave

1. Adnan, Velagić, «Političke prilike u Hercegovini neposredno nakon Drugog svjetskog rata», *Most*, časopis za obrazovanje, nauku i kulturu, broj 187, godina XXX, juni 2005, 77-79.
2. Adnan, Velagić, «Uloga historijskih časopisa u afirmaciji historijske nauke sa posebnim

	<p>osvrtnom na Godišnjak društva istoričara», <i>Saznanja</i>, časopis za Historiju, broj 1, Tuzla 2006, 291-315.</p> <p>3. Adnan, Velagić, «Administrativno uređenje Hercegovine od 1945. do 1952. godine», <i>Most</i>, časopis za obrazovanje, nauku i kulturu, broj 191, oktobar 2005, 81-85.</p> <p>4. Adnan, Velagić, «Historijski aspekti društvenog razvoja Bosne i Hercegovine od 1945. do 1952. godine, s posebnim osvrtom na stanje u Hercegovini», <i>Istraživanja</i>, časopis FHN, broj I, Mostar 2006, 71-87.</p> <p>5. Adnan, Velagić, Azem Kožar, «O nekim aspektima i dometima provođenja planske privrede na području Bosne i Hercegovine u periodu od 1945. do 1952. godine», <i>Arhivska praksa</i>, broj 9, Tuzla 2006, 325-344.</p> <p>6. Adnan, Velagić, «Nešto o agrarnom pitanju u Hercegovini za vrijeme Kraljevine SHS», <i>Most</i>, časopis za obrazovanje, nauku i kulturu, br. 203, oktobar 2006, 74-76.</p> <p>7. Adnan, Velagić, «Prilog proučavanju obnove agrarnog sektora u Hercegovini tokom 1945. i 1946. godine. Sprovođenje agrarne reforme i kolonizacije», <i>Zbornik</i>, radovi nastavnika i saradnika Univerziteta «Džemal Bijedić» u Mostaru 2007, 104-111.</p> <p>8. Adnan, Velagić, «Obnova poljoprivredne proizvodnje u Hercegovini 1945. i 1946. godine», <i>Istraživanja</i>, časopis FHN, broj II, Mostar 2007, 315-329.</p> <p>9. Adnan, Velagić, «The education System in Herzegovina during the Kingdom of Serbs,</p>
--	---

	<p>Croats and Slovenes (1918-1929)» Bosnian studies, Journal for research of Bosnian thought and culture, Volume I, Number 1, Sarajevo, 2007, 122-149.</p> <p>10. Adnan, Velagić, «Obnova zanatstva u Hercegovini 1945. i 1946. godine», <i>Most</i>, časopis za obrazovanje, nauku i kulturu, br. 123-124 nova serija (212-213) Mostar, juli-august, 2007, 74-76.</p> <p>11. Adnan, Velagić, «Obnova i društveni razvoj Hercegovine od 1945. do 1952.», <i>Prilozi</i>, Institut za istoriju, broj 36, Sarajevo, 2007, 97-119.</p> <p>12. Adnan, Velagić, «Prilog proučavanju obnove elektroenergetskog sistema nakon Drugog svjetskog rata, s posebnim osvrtom na grad Konjic», <i>Mostovi</i>, broj 15, Konjic, 2007, 39.</p> <p>13. Adnan, Velagić, «O nekim aspektima i karakteristikama razvoja bosanskohercegovačkog školstva za vrijeme austrougarske vladavine, s posebnim osvrtom na stanje u Mostarskom okrugu», <i>FHN Istraživanja</i>, broj III, Mostar, 2008, 43-72.</p> <p>14. Adnan, Velagić, «Obnova i izgradnja elektroenergetskog sistema u Hercegovini od 1945. do 1952. godine», <i>Slovo Gorčina</i>, br. 30, Stolac, 2008, 167-171.</p> <p>15. Adnan, Velagić, «Refleksije sukoba Informbiroa i KPJ na području Hercegovine», <i>ISTORIJSKO NE STALJINIZMU</i>, Zbornik radova, Sarajevo, 2008, 191-203.</p>
--	--

	<p>16. Adnan, Velagić, «Djelovanje antikomunističke reakcije u Hercegovini nakon Drugog svjetskog rata», <i>Saznanja</i>, Časopis za historiju, broj 2, Tuzla, 2008, 150-164.</p> <p>17. Adnan, Velagić, «Sprovođenje agrarne reforme i djelovanje komitskih četa u Hercegovini nakon Prvog svjetskog rata», <i>Prilozi</i>, Institut za istoriju, broj 38, Sarajevo, 2009, 121-145.</p> <p>18. Adnan, Velagić, «O nekim geološkim karakteristikama općine Konjic», <i>Mostovi</i>, broj, Konjic, 2009, 60.</p> <p>19. Adnan, Velagić, «Školstvo u Mostarskom okrugu za vrijeme austro-ugarske uprave», <i>Saznanja</i>, Časopis za historiju, broj 3, Tuzla, 2009, 71-88.</p> <p>20. Adnan, Velagić, «Prilog proučavanju četničkog pokreta, s posebnim osvrtom na razvoj njegove vojne i civilne organizacije u Hercegovini», <i>Arhivska praksa</i>, br. 13, Tuzla, 2010, 396-409.</p> <p>21. Adnan, Velagić, „Deset godina od osnivanja Fakulteta humanističkih nauka, FHN“, <i>Istraživanja</i>, broj V, Mostar, 2010, 11-13.</p> <p>22. Adnan, Velagić, Salkan Užičanin, „Djelatnost Srpske nacionalne omladine u Bosni i Hercegovini za vrijeme parlamentarnih izbora 1925. godine“, FHN <i>Istraživanja</i>, broj V, Mostar, 2010, 103-112.</p> <p>23. Adnan, Velagić, „Marksističko poimanje problema historije u djelima Branislava Đurđeva“, <i>Naučno djelo akademika</i></p>
--	--

	<p><i>Branislava Đurđeva</i>, ANUBIH, knjiga CXXXI, Sarajevo, 2010, 197-207.</p> <p>24. Adnan, Velagić, Prikaz knjige: Jasmin Branković, <i>Mostar 1833-1918. Upravni i politički položaj grada, Hercegovina</i>, 2011.</p> <p>25. Adnan, Velagić, „Prilog proučavanju djelatnosti "Akcionog odbora" u Mostaru 1942. godine“, <i>Gračanički glasnik</i>, br. 32, novembar 2011, 183-188.</p> <p>26. Adnan, Velagić, „Četnički pokret i Muslimanska nacionalna vojna organizacija na području Hercegovine, u svjetlu arhivskih dokumenata“, <i>Identitet BiH kroz historiju</i>, Zbornik radova, knjiga 2, Sarajevo, 2011, 81-105.</p> <p>27. Adnan, Velagić, „Četnički pokret i pozicija Muslimana u Hercegovini“, <i>Bošnjaci i Drugi svjetski rat</i>, Zbornik radova, Sarajevo, 2012, 86-105.</p> <p>28. Adnan, Velegić, Razdoblje socijalističke izgradnje BiH u radovima prof. dr. Azema Kožara, <i>Pedagoški i naučni rad prof. ddr. Azema Kožara</i>, Zbornik radova, Tuzla, 2012, 237-245.</p> <p>29. Adnan Velagić, Bošnjaci/Muslimani u Hercegovini 1941/1942. Kojim putem?, Bošnjačko iskustvo antifašizma, <i>Bošnjačka pismohrana</i>, Časopis Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, svezak 12, br.36-37, Zagreb, 2013, 65-85.</p> <p>30. Adnan Velagić, Politička akcija mostarskih Muslimana u Rimu 1942. godine,</p>
--	--

	<p><i>Bosanskohercegovački gradovi u procesu političke modernizacije (1850 – 1950)</i>, Zbornik radova, br. 5, Mostar, 2013, 135 – 142.</p> <p>31. Adnan, Velagić, Salkan Užičanin, Nacionalizacija industrijskih preduzeća na području Bosne i Hercegovine u prvim godinama Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, <i>Saznanja</i>, god.4, br. 4, Tuzla, 2013, 89 – 115.</p> <p>32. Adnan Velagić, Administrativno-teritorijalne promjene u Hercegovini od 1945. do 1966. godine, <i>Prilozi</i>, Istorijski institut, Sarajevo, 2014, 189-205.</p> <p>33. Adnan Velagić, Misija Ahmed Dževdet efendije u Bosanskom ejaletu 1863. i 1864. godine, Međunarodni naučni skup: <i>100 godina od odlaska Osmalija sa Balkana</i>, knjiga IV, Podgorica 2014, 141-162.</p> <p>34. Adnan Velagić, Misija Ahmed Dževdet efendije u Bosanskom ejaletu 1863. i 1864. godine, <i>Istraživanja</i>, br. 9, 2014, 11-33.</p> <p>35. Adnan Velagić, Četnici u Hercegovini (1941-1945), Zbornik radova: <i>Čavkarica</i>, Trebinje 2015, 43-108.</p> <p>36. Adnan Velagić, Obnova i razvoj poljoprivrednog sektora u Hercegovini od 1945. do 1952. Godine, Zbornik radova: <i>Uloga grada i regije u privrednom razvoju i političkom životu Bosne i Hercegovine (1851-1995)</i>, Mostar-Sarajevo, br. 6., 2015, 165-187.</p> <p>37. Adnan Velagić, Bosna i Hercegovina i</p>
--	---

Bošnjaci prema jugoslavenskim idejama i jugoslavenskom pitanju, Zbornik radova sa Naučnog skupa „BiH i Prvom svejetskom ratu (1914-1918)“, Društvo historičara Tuzla, Tuzla, 2015, 61-80.

Mr. Mersiha Imamović, viši asistent, izabrana na užoj naučnoj oblasti Stari vijek. Rođena je u Tuzli 21.10.1983. godine. Nakon završenog osnovnog obrazovanja, upisala je Gimnaziju "Ismet Mujezinović" u Tuzli. Filozofski fakultet u Tuzli, Odsjek za historiju završila je 2010. godine i stekla zvanje Profesor historije. Odradila je pripravnički u statusu volontera-pripravnika u srednjoj JMŠ "Kalesija" i položila stručni ispit 2012. godine, čime je stekla uslove za samostalan rad u obrazovanju na poslovima Profesora historije. Od 24. novembra 2014. zaposlenik je na Univerzitetu u Tuzli.

Drugi ciklus obrazovanja - studijski program "*Stari i srednji vijek*" na Odsjeku za historiju pri Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli upisala je ak. 2011/12. Aprila 2011. godine izabrana je na Univerzitetu u Tuzli za asistenta-saradnika na užoj naučnoj oblasti "*Stari vijek*" i otada je angažirana na vježbama iz starog vijeka. Magistrirala je na užoj naučnoj oblasti "*Stari vijek*" maja 2013. Na studijski program "*Prostor današnje Bosne i Hercegovine u vrijeme rimske uprave*", *Naučno polje - Stari vijek*, upisana je ak. 2013/14. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Aprila 2015. godine izabrana je u zvanje višeg asistenta na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Tuzli, na užoj naučnoj oblasti "*Stari vijek*".

Objavila je četiri rada:

B. Omerčević, M. Imamović, *Promjene društvene strukture stanovništva na bosanskohercegovačkim prostorima u poznoj fazi rimskog principata*, Zbornik radova Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, 11/2011, 245-261.

Mersiha Imamović, *Rudarstvo na tlu današnje Bosne i Hercegovine u vrijeme Dominata*, Baština

sjeveroistočne Bosne, 5/2012, 39-51.

Mr. Mersiha Imamović, *Zemlje antičkog Ilirika prije i poslije izdavanja Milanskog edikta*. Zbornik radova. Sarajevo: Filozofski fakultet, 2014, 261-263. (elektronsko izdanje, ISBN 978-9958-625-41-1).

Mr. Mersiha Imamović, *Rimske ciglane u Bosni i Hercegovini*, Zbornik radova sa konferencije i radionica projekta BIHERIT, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta 2014, 159-165 (prvo izdanje).

Od oktobra 2012. do oktobra 2014. godine bila je angažovana na Tempusovom projektu BIHERIT gdje je učestvovala u arheološkoj školi, radionicama iz područja kulture i kulturne baštine i konferenciji pod nazivom „Reforma nastavnog plana i programa nauka o baštini u Bosni i Hercegovini“ (BIHERIT). U novembru 2014. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu učestvovala je na Okruglom stolu „Godine razvoja i integracije – 2000 godina namjesništva Publija Kornelija Dollabele u provinciji Dalmaciji“. Novembra 2015. na Filozofskom fakultetu u Tuzli učestvovala je na Međunarodnoj naučnoj konferenciji na temu „Odnosi Bosne i Hercegovine sa susjedima kroz historiju.

Mr. sc. Alen Salihović, viši asistent, izabran na užuj naučnoj oblasti Novi vijek rođen je u Tuzli 15.3.1982. godine. Dodiplomski studij historije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli upisao je akademske 2003/2004. godine a diplomirao 2008. godine sa ocjenom 10 sa temom *Odnosi Bosne i Ugarske u vrijeme Stjepana II Kotromanića* i time stekao stručno zvanje profesor historije. Nakon završenog Fakulteta zaposlio se u svojstvu pripravnika u Osnovnoj školi „Centar“ u Tuzli poslije čega je položio stručni ispit za rad u obrazovanju.

Tokom akademske 2008/2009. godine u svojstvu vanjskog saradnika (stručnjaka iz prakse) na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, na odsjeku za historiju angažovan je za izvođenje vježbi na predmetima: Historija zemalja jugoistočne Evrope pod osmanskom vlašću do kraja XVIII stoljeća, Historija Bosne i Hercegovine pod osmanskom vlašću do kraja

	<p>XVIII stoljeća, Historija zemalja jugoistočne Evrope u XIX stoljeću i Historija Bosne i Hercegovine u XIX stoljeću.</p> <p>Od akademske 2009/2010. godine upisao je postdiplomski studij historije na Univerzitetu u Tuzli koji je okončao 3. jula 2013. godine odbranom magistarskog rada čime je stekao naučni stepen magistar društvenih nauka iz područja historije. Od 20. aprila 2011. godine na Univerzitetu u Tuzli u svojstvu vanjskog saradnika izabran je u saradničko zvanje asistenta na užoj naučnoj oblasti "Novi vijek". Od 2010. do 2012. godine zaposlen je u Međunarodnom udruženju „Interaktivne otvorene škole“- MIOS Tuzla na poslovima koordinatora projekata u sklopu čega je učestvovao, organizovao i vodio više obrazovnih konferencija, foruma i seminara na relaciji Tuzla, Osijek, Novi Sad. U školskoj 2012/2013 radio je u Srednjoj ekonomsko-trgovinskoj školi Tuzla na poslovima profesora historije. Član je priređivačkog tima u nekoliko publikacija i stručnih radova. Od 24.11.2014 godine zaposlen je na Univerzitetu u Tuzli u svojstvu asistenta na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“. Aprila 2015. godine izabran je u zvanje višeg asistenta na odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Tuzli na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“ Poznaje rad na računaru (MS Office, Adobe Photoshop, In Design, Flash, CMS), govori engleski jezik.</p> <p>Knjiga:</p> <p>Alen Salihović, <i>Trgovačke prilike u Bosanskom ejaletu (1793.-1831.)</i>, Tuzla 2014. (recenzenti dr.sc. Senaid Hadžić, vanredni profesor na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“ Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, dr.sc. Izet Šabotić, vanredni profesor na užoj naučnoj oblasti „Novi vijek“ Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli)</p> <p>Članci:</p> <p>Alen Salihović, "Metodološka stajališta Branislava Đurđeva u historijskoj nauci", Gradovrh - časopis za književno-jezična, društvena i prirodnoznanstvena pitanja, br. 8, Tuzla 2011.</p> <p><i>Senaid Hadžić, Alen Salihović</i>, "Faktori privrednog i trgovačkog razvoja u Bosni krajem XV i u prvom</p>
--	---

polovini XVI stoljeća”, *Saznanja - časopis za historiju*, Tuzla 2012.

Alen Salihović, “Pregled historiografije o Tuzli za osmanski period”, *Gradovrh - časopis za književno-jezična, društvena i prirodnoznanstvena pitanja*, br. 10, Tuzla 2013.

Alen Salihović, „Uticaj trgovačkog prometa na razvoj sjeverne Bosne s posebnim osvrtom na područje Tešnja i Doboja u prvoj polovini XIX stoljeća“, *Zbornik radova sa Naučnog skupa „Naslijeđe Doboja i okoline“ održan 27. septembra 2014. godine u Doboju*, Tuzla 2014.

Alen Salihović, „Nekoliko naznaka o privrednim i trgovačkim prilikama Bosanskog ejaleta i susjeda krajem XVII i početkom XVIII stoljeća“, *Historijska misao 1*, Tuzla 2015.

Prikazi:

Alen Salihović, Arhivska praksa, broj 16, Arhiv Tuzlanskog kantona i Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, Tuzla 2013. u Glasniku arhiva i arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2013.

Alen Salihović, Arhivska praksa, broj 17, Arhiv Tuzlanskog kantona i Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, Tuzla 2014. u Glasniku arhiva i arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2014.

Dr. sc. Salkan (Salko) UŽIČANIN, viši asistent. Rođen je 11. 1. 1972. godine u Tupkoviću, općina Živinice. Državljanin je Bosne i Hercegovine. Oženjen je i otac dvoje djece.

Osnovnu školu završio je u mjestu rođenja, a srednju u Živinicama.

Dodiplomski studij historije završio je prije roka na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Za postignuti uspjeh tokom studija dobijao je najviša priznanja Univerziteta u Tuzli (četiri **Srebrene plakete**). Kao posebno priznanje za izvanredan uspjeh tokom studija (prosječna ocjena 9,56), dodijeljena mu je **Zlatna plaketa**

	<p>Univerziteta u Tuzli.</p> <p>Magistrirao je na Fakultetu humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru (postdiplomski studij <i>Historija Bosne i Hercegovine XIX i XX stoljeća</i>). Doktorsku disertaciju pod nazivom <i>Utjecaj industrijskog razvoja na društvenu strukturu u Bosni i Hercegovini (1918–1929)</i> odbranio je također na Fakultetu humanističkih nauka Univerziteta “Džemal Bijedić” u Mostaru 14. 4. 2014. godine.</p> <p>U nastavni proces dodiplomskog studija uključen je od ak. 2008/09. godine, kao asistent na užoj naučnoj oblasti „Savremeno doba” na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Kao asistent izvodio je vježbe iz nastavnih predmeta: Opća historija savremenog doba I, Opća historija savremenog doba II, Historija zemalja j. i. Evrope savremenog doba I, Historija zemalja j. i. Evrope savremenog doba II, Historija Bosne i Hercegovine u vrijeme austrougarske uprave, Historija Bosne i Hercegovine u XX stoljeću, Historija umjetnosti II. Također, tokom ak. 2008., 2009, 2010. i 2011. godine izvodio je vježbe i iz nastavnih predmeta: Uvod u historiju I, Uvod u historiju II, Historija srednjovjekovne bosanske države I, Historija srednjovjekovne bosanske države II, Historija kulturnih i naučnih institucija u Bosni i Hercegovini, te Historija Bosne i Hercegovine na odsjecima Razredna nastava, Turski jezik i Žurnalistika.</p> <p>Učestvovao je u radu više naučnih i stručnih konferencija i skupova. Autor je više od 30 naučnih i stručnih radova. Član je redakcije nekoliko naučnih časopisa, a bio je član organizacionih odbora nekoliko naučnih skupova. Primarni predmet njegova istraživanja su teme iz privredne, kulturne i političke historije Bosne i Hercegovine novijeg doba.</p>

16. Prostorni resursi

Učionice, kabineti i drugi resursi	U realizaciji studijskog programa II ciklusa – Historija Bosne i Hercegovine nastava i vježbe će se realizirati u
---	---

	<p>dva kabineta: 105 i 135 na Filozofskom fakultetu u Tuzli. Za konsultacije sa studentima i druge informativno-obrazovne svrhe koristit će se postojeća četiri nastavnička kabineta. Studentima će biti dostupan historijskom literaturom solidno opremljen bibliotečki prostor Filozofskog fakulteta u Tuzli. Osooblje studentske službe će uredno servisirati potrebe održavanja planiranog studijskog programa.</p>
<p>17. Finansijski resursi</p>	
<p>Na osnovu Odluke Senata utvrđeno je da upisnina na II ciklus studija iznosi 2000 KM. Raspodjela prihoda od upisnine bit će izvršena u skladu sa Pravilnikom o raspodjeli prihoda na II ciklusu i drugim normativnim aktima Univerziteta u Tuzli.</p>	